

VÖG VOLAPÜKA. 2004, 2005.

Ninädalised.

NÜM 12.	4
O Volapükaflens Valöpo!	4
Binos vo gudik ad bespikön dinis ko ek	4
Rät kritidik rimik	5
Räts nerimik	5
Lieg, pöf e reg	6
Spatolös ad dakipön sauni gudik!	6
Späk neita	7
Domadog	7
Mens liomödotik-li?	7
Steif nolüdik Fatüla Kritid	7
Gramatagul (yümatonats: -a-, -i-)	8
Tüv nulik natanäma	8
Sagat mödikum hiela Georg Bernard Shaw	9
Monit bisarik (J. P. Hebel)	9
Kritid – tim vila gudik	9
Blümäl	10
NÜM 1.	11
O Volapükaflens Valöpo!	11
Pötü yelacen	11
Gramatagul (pron elas c, ä/e)	11
Spad no saidons pro edeadans	12
Poedots	12
Mans tel in tren	12
Nibud nen joför	12
Hitüp	12
Nims jafons milagis menik	13
Vindit no slipon (Aisopos)	14
Tuvedots räta dekula	14
Levi!	14
Magod nutimik vomas	15
Prüdö! no fidolöd miti tumödik!	15
Pösod bäldikün Tatas-Pebalöl	15
NÜM 2.	16
O Volapükans Valöpo!	16
Gramatagul (revid Vpa)	16
Rimod späkik	17
Kin elogon-li vieni? (Christina Rossetti)	17
Tuvedot räta yanula	17
Ai ävilob slipön	17
Tren lü zifil 'Capella' (W. E. Reeve)	18
Kun nenyufik	20
NÜM 3.	21
O Volapükaflens Valöpo!	21
El „limerick“	21
Rig	21
Skil sästantik	21
Foms tel ela „limerick“	22
Plöp u neplöp ela „limerick“	22
Vüd reidanes gasesa	22
Otgeniälef in takädastad	22
Te plad ad stanön	22

El ‘nesophilia’ – u el ‘nesomania’-li? (A. Pilgrim).....	22
Muskit e leon	23
Sagat menik (A. France)	24
Nem japik (J. Redgwell)	25
Tuvedot räta febula	25
NÜM 4	26
O Volapükaf lens Valöpo!	26
Gramatagul (as/äs/äsä...)	26
Lon ela ‘Samsara’ (E. F. Foubert).....	27
Visedäl mekavik-li? (H. Kyson Jr.).....	27
Renar käfik.....	28
Tradutaskil tefü Volapük	29
Fantum follögik (J. Redgwell)	29
Pel lonik	29
NÜM 5	31
O Volapükaf lens Valöpo!	31
Gramatagul (-li, -la)	31
Mot kuradik.....	31
Pötü sepülam papala Joannes Paulus II.....	31
Bäldikan e dead.....	32
Pädänans benosekik	32
Rät.....	32
Trüit küpädik (Jerome K. Jerome)	32
Grod lunik (J. Redgwell).....	34
Küpedot.....	34
Laf dobik jukas	34
Mon ad segivön.....	34
Jenöfots	34
NÜM 6	35
O Volapükaf lens Valöpo!	35
Gramatagul (letims ko els e-, ä-, i-)	35
Jamods tu mödiks.....	36
Ma hiel Mark Twain... ..	36
Legivots feya (H. Neerbek).....	36
Zeilimäkan (A. Gladilin).....	37
NÜM 7	39
O Volapükaf lens Löfik!	39
Gramatagul (pasetofütüratim).....	39
Lup e kapar	39
Dö nögs e näns	40
***	40
Verat potüvon fino (I).....	40
Visit lü zif „Southend” (J. Redgwell)	42
Lapänans	42
Stockholm	42
NÜM 8	44
O Volapükaf lens Valöpo!	44
Gramatagul (tümolog ela küp)	44
Dog e lup.....	45
Dö man e läd fopiks	45
Verat potüvon fino (II, büfinot)	45
Rosenberger – Volapükan revidiälik.....	47
NÜM 9	49
O Volapükaf lens Valöpo!	49
Dö pük volik veratik (J. Redgwell)	49

Späk bisarik.....	50
Dö mans tel yunik glömiälük e dö läd vemo yufiälük	50
Verat potüvon fino (III, finot).....	50
Küpedots aldelük	52
NÜM 10.....	53
O Volapükaflens Valöpo!	53
Pük bevünetük pro alan – mög u drim-li?.....	53
Poedot suvo (ab no ai) rimik	54
Giviäl e fopäl	54
Vikodans alsotik	54
Hüasen (H. Zetterström)	54
Kun magifik	55
Dö vob e datuvots	56
Kikodo „III” – e no „IV”-li?	56
Vöds sapik.....	56
Zif gudikün-li?	56
NÜM 11.....	57
O Volapükans Valöpo!	57
El „Smörgåsbordet”	57
Yurop in lespad	57
Pöl stelavanik (J. Redgwell).....	58
Gramatagul (as, äs)	58
Lif flada (H. C. Andersen)	58
Püks bevünetük mekavik – püks pro valans u püks pro nemödükans-li? (J. Redgwell).....	59
Bespik bevü studans tel.....	60
NÜM 12.....	61
O Volapükaflens Valöpo!	61
Smilobsös.....	61
Hit no töbon obi !	61
Man klinik	61
Kin fidon-li mödikumo?.....	61
Cüt militik	61
Püks in Togovän (R. Pontnau)	62
Falok fiedik	62
Vöds sapik.....	63
Gramatagul (tü, ün).....	63
Lif flada (H. C. Andersen)	63
Tü kritid... ..	65
Son digik Svedäna.....	65
Dö fidäds difik	65
E fino, cog de hiel John Redgwell	66
Böds – flens voik (J. Redgwell).....	66
Vilob spodön – Volapüko! (Robert Pontnau)	67
Lised lautanas e tradutanas materas Volapükik	68
Lised lautanas vödemas petradutöl.	68

VÖG VOLAPÜKA YELOD DEGFOLID

NÜM 12

DEKUL 2004

(Pads 89 jü 100)

O Volapükaf lens Valöpo!

Ko blesir gretikün sedob oles Kritidaglidis ladöfikün e spelob, das olifädols vakeni läbik kobü famülans, bi Kritid vero binon mu pato famülazäl.

Yel nog bal vifiko epasetikon e vilob säkön alikani olas : Kisi edunol-li dü yel ad propagidön Volapüki? Emänitol-li flene(s)? Epenol-li gasede netik? Edunol-li bosili, u nosi? Volapük ün paset vo no eprogedon nen flens. Jenöfo Volapük sekidon de flens oka. Ebinol-li flen fiedik püka?

Alikans olas osagons : Cedob, das binob flen Volapüka bi elebonedob gasedili obsik. Votikans olas ba osagons : No sevob, kisi sagön gönü Volapük, bi pük at, äs Sperantapük ed el 'Interlingua' neai okonkeron voli!

Ab vetujikös dini, begö! Dabinon flen votik Volapüka. Balido, dalabon gramati lölöfiko nomiki. Medü gramat somik kanoy kleilükön magedi alik lifa. Püks bevünetik sonemik votik binons te flak ota.

E vödastok Volapüka binon nen leigod. Ad gebön oni frutiküno, mutoy suemön gudiko lifi it. Mageds komplitekum notodons me koboyümavöds; sekü atos mutoy kleilükön sinifi ninik vödas somik nen sekidön de vöds vönädik pükas vönädik, kels egaenons lifi nulik in püks netik.

Buam Volapüka binon, das mutoy balido labön tikäli binäliko penoganügköli ad plägön oni; fovo medü on, tikäl daglofon ai plu, bi mutoy vestigön ninälo sinifi vödas büä notodoy atis. In tef at, Volapük binon pük balik!

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom Ralph

XII:90:2004

BINOS VO GUDIK AD BESPIKÖN DINIS KO EK

Ün dels at, lindifobs, va pelobs moni mödik – u va dedietobs i timi mödik – ad koefön valikosi nesevädane.

Jenöfo balan se lulans obas egetobs dakonsäli u lanilekäli, e to jenöfot, das lekäl somik suvo petatakon as fibot fa krütans ona, mens jöl se deg anu lesions, das lekäl at binon frutik dis dinäds fümetik.

Hiel Phillip Hodson, kel binom liman Feda Britänik Dakonsäla e Lanilekäla, sagom: „Kleilos, das pluamanum gretikün menas vilons spikön ko ek tefü säkäds onsik, ka pasüadükön ad nüsumön drogis äs piluls taglumaladälük u takedükamameds. Cedob, das lekäl tefik eblöfon völädi gretik, bi ven goloy lü dakonsälan, atos kanos pabepenön as visit lü saunikamöp. Mens kanons spikön konfidoviko in top sefik, e noe kanons dalilön votikani, abi kanons dalilön tikodis ä sienis löniks.

Dabinons dakonsälans za 250.000 da Reigän Pebalöl, e kods kösömikum ad getön lekäli somik tefons matafikulis, deada-lügodis, peri voba u lifamodis pecenöl.

If neodoy lekäli somik, veütos ad välön lekäli lönedik, bi jargon kanon kofüdükön menis.

Jäfüdisevans sagons, das vöds „dakonsäl” e „lanilekäl” binons ti dientifiks: binons veräto düns, kels pedisinons ad yufön menis ad ceinön lifis onas me lof „spikalekäla”; konsäls patädik no palofons.

Fino söl Hodson sagom: „Nom valemik binon : if dil lifa olik pladulon säkädi, täno visitolös, begö! dakonsälani; if demon lifi lölik ola, täno visitolös, begö! lanilekälani.”

XII:91:2004

RÄT KRITIDIK RIMIK

Tonat balid binon in klil,
Ab no in sil, ni vil, ni dil.
Tonat telid ga degzülid
Lafaba obas ad gebid.
Tonat kilid binon vokat
Ko pünil te bal love tonat.
Tonat folid pubon in dät,
Id in fät, balät e nät.
Vokati telid ya elogobs;
Tonati mälid ga otuvobs
Ko sak sirkik donü kopil.
Vokat kilid binon balil.
Tonat jölid binon in löf,
Ab no in pöf, ni döf, ni söf.
Vokat folid sümon snobi;
Tonat degid jonon kobi
Göba dono e sirk löpo.
Vokat lulid, äsi pöpo.
Fövon go mödükumami!
Tonat degtelid primon vami.
Vokat lätik fövon ai.
Vöd lölik finükon bai
Lineg ta palat pepedöl.
Nu, ven otuvol, betiköl,
Koboyümavödi at somik,
Läb ola obinon komik!

(Bi rimod at tefon Kritidi, läb ola kleiliko obinon komik tü Kritidadel!)

RÄTS NERIMIK

1. Kiöpo obinon-li dogil oba tü düp degid neito sosus okvänob liti?
2. Kisi labon-li lögis tum, ab no kanon igo spatön?
3. Kikodo Lamerikänans gebons-li sobi mödikum ka Nedänans?
4. Kikodo no dabinons-li taladremis su mun?
5. Liomödotikna kanoy-li näedön nümi tel de nüm foldegmäl?
6. Laf lafa nüma binon bal. Kis binon-li nüm it?
7. Menis liomödotik kanoy-li pedön ini telefonöp notidik vagik?
8. Pösods kil bigik ägolons dis reinajelöm smalik. Kikodo nek onas äluimikon-li?
9. Fats tel e sons tel äyagoms. Äfanoms lievis te kilis, ab äkömoms lomio ko lievs pro alan. Liomodo edunoms-li osi?
10. Sevol-li blöfön, das laf nüma degtel binon vel?
11. Vom ämotof cilis degkil. Laf äbinon jipuls. Sevol-li ad kleilükön osi?
12. Mans kil äbinoms in botil, kel liedo ästüron, ed äfaloms ini vat dibik. Ab herem manas te tel äluimikons. Kikodo-li?

(Kanols reidön [tuvedotis rätas valik](#) at in „Vög Volapüka” yela nulik)

LIEG, PÖF E REG

Ûn tim seimik reg Macaräna nemü 'Mathias' äklotom oki äs soldati komunik ed ätävom da län lölik ad lärnön vio älifon pöp.

Ämonitom nilü fel, ed älogom us feilanis tel, kels äplaudoms. Balan omas äbinom liegik; votikan äbinom pöfik. Balan omas ädalabom hobubis mäl; votikan ädalabom jevodis tel bäldik.

El 'Mathias' ästopom ed äprimom ad spikön ko man liegikün.

„Deli gudik ole!”

„Deli gudik, o söl! Kisi vilol-li?”

„No logol-li vio nilädan ola fenikom? Vero, kanolöv givön ome hobubis tel se nims mäl, kelis dalabol.”

„Eperol-li sienis olik? Lio? Dälolöd ome ad fenikön, bi at binon fät oma!”

El 'Mathias' täno ägolom lü votikan.

„Ekö! Ojonol ole bos, ab no vokädolöd lo süpäd.”

Täno el 'Mathias' ämaifükom plöguni oka, ed äjonom pöfikane klotis regik. Pöfikane äsüpädikom ed ävilom dokienön fo om, ab el 'Mathias' no ädälom osi ome.

„Sagolöd nosi nilädane liegik ola, ab dunolöd utosi, kelosi obüdob oli. Gololöd lomio, selolöd jevodis tel bäldik ola, e remolöd dogis ta mon, keli ogetol. Tü del sököl gololöd ko dogs at makete cifazifa. No betikolöd fövoti; ob ojäfükob me atos.”

Pöfikane älobedom omi ed ägolom dü neit lölik lü el 'Buda,' kel

äbinon ün tim et cifazif Macaräna. Ädugom dogis oka äsif äbinons jipüls. Lödans cifazifa äslipons. Pöfikane äseadom oki ed äprimom ad janedön.

Ab dogs no ätakedons. Äprimons ad vaulön laodiko ed ägalükons lödanis. Mans skänik äkômoms ed äprimoms ad stonön dogis äsi dalabani onas.

Sunädo äpuboms soldats rega ed ämoyagoms menamödoti; fino reg it älükômom.

Äsagom me vög mu laodik söles kompenanefa okik :

„Ekö dogs jönikün! Anu vogäd nulik binon ad remön dogis. Id ob remob onis!”

Ven söls cifazifa älogoms, das reg it äremom dogis, id oms äremoms onis ta könäds goldik mödik.

Ûnü minuts anik, feilan äliegikom.

Konoti at poso äkonom nilädane. Liegikan äsagom nosi, ab äprimom ad letikön dö atos.

„Oselob jobubis mäl oba, ed oremob dogis me mon at.”

Ed ädunom osi. Äremom dogis tum ed ädugom onis cifazife.

Maket äbinon fulü mens Ko fikul gretik ätuvom spadi pro ok e pro dogs oka.

Dogs äprimons ad vaulön laodiko, ed ämorönons. Ägüflekons bäsetis nögas e fromadas, äbreikons miligakenis, ätatakons viktualis ed äprimons ad fidön onis.

Tedans ävokädoms zuno ed äjedoms kübis e melunis ta dogs.

Sekü atos, liegikan äperom dogis oka, e bi no äkanom tuvön onis dönu, ämutom gekömön lomio nen mon. Anu om it ipöfikom.

SPATOLÖS AD DAKIPÖN SAUNI GUDIK!

Yapänans sagons, das sötoy spatön mö steps degmil aldeliko ad dakipön sauni gudik. Ab kodü toods, rolatridems e TV-fagakurbidians, mens mödikum tuvons, das dabinons kods ai neplu ad pladön fut bal fo fut votik ün dels at.

Dels binons ya mo ven äspatobs kösömiko lü voböp, lü jul, u lü selidöp topik. Anu mens mödikün buons ad vabön me tood love fagots nelunik pla spatön. E ma jäfūdisevans tefü pinäd, ven gebobs telefoni polovik, perobs milmetis degtel a yel.

If vilobs logön sekis neduna laidik, ekö ledugan lifa koveniäla travärü Latlantean, sevabo: Tats-Pebalöl! Lamerikänans fümiko no spatons mö steps degmil a del – za milmetis mäl – anikans onas töbo spatons mö steps kilmil!

Ab is in Greta-Britän no binoy mödo gudikum. Is pösod zänedik dunon kuratiko stepis folmil a del, ma Ladafün Britänik. No binos süpäd, das pinäd, ladamaläds, diabet, igo nenkurad vebons ai in län at.

Ekö kikodo reiganef äsi Ladafün Britänik kuradükons menis ad jukön okis e sestepön.

Büikumo ün yel at calan sanavik cifik, sevabo : söl Liam Donaldson äsagom, das daülans neodons nemuiko minutis kildeg okmufa dü dels lul a vig; e cils neodons nemuiko lafadüpi ota ün del alik.

Ab tums spatagrupas pefünons da län ad spatükön Greta-Britäni

XII:95:2004

sui veg sauna dönu! Patäxetos, das lifs mälmil a yel posavons bisä mens pluükons jäfedi oka fa te deg dötum.

Nulod gudik binon, das mens nitedälons ai plu tefü spat – danü dilo paratil, keli fimükoy zü hips, e kel kobonumon stepis oya.

Saunajäfūdans bepenons spati as „tio okmufi nendöfik” bi neodoy ni paratis, ni frädis – te päri jukas kovenik!

SPÄK NEITA

Karl: Deli gudik, o Franz! Cils anikans esagons obe, das ilogons späki in dom olik eneito. Id elogol-li späki at?

Franz: Fümiko no! No ilabob timi ad logon späkis, bi äsukob lunüpo vamükamalufjadi in neitajit oba!

DOMADOG

Tom: Sevol-li, o Martin, kiöpo obinon dog obik posä ekvänob litis in dom?

Martin: In bäset onik-li?

Tom: Ab no! Obinon in dag!

MENS LIOMÖDOTIK-LI?

Georg: Mens liomödotik-li kanoy premön ini telefonaleziöb vagik?

Liam: Teldeg-li, pluuneplu?

Georg: No – te balan, bi poso telefonaleziöb no obinon vagik!

XII:96:2004

STEIF NOLÜDIK FATÜLA KRITID

Läns nolüdik, kels kösömo binons mu flenöfiks odes – i kodü suemov pukas odas – lesteifons ad süädükön voli, das lödöp Fatüla Kritid binon in län lönik.

Sekü atos, cil alik Danänik sevon, das Fatül Kritid lödom u su Pov Nolüdik, u in Gröneän; cil alik Lisladänik sevon, das lödom bevü bels Lisladänik; Suomiyäns sagons, das lödom in zif „Rovaniemi” in sirk povik (in Suomiyän); e Norgänans sevens, das Fatül Kritid verik binon Norgänan.

Ûn yel alik plu ka peneds 50.000 lükömons lü sekretan valemik Fatüla Kritid in zif Copenhagen, kel, du yels teldegkil pasetik, egespikom penedes valik nemü Fatül Kritid in Gröneän Nolüdik. Ab anu läns votik nolüdik lesagons, das Fatül Kritid lödom lä ons.

Ûn yel 1951 matan Presidala Lamerikänik, sevabo: jiel Eleanor Roosevelt ävisitof Lapäni in Suomiyän. Suomiyänans äbumons pro of boadadomili gretik plödü el „Rovaniemi” ed änemons oni : domi Fatüla Kritid. Ûn dekul yela 1984 Cifodanef Suomiyänik ätövon mögis ad födön Lapäni as läni Kritidik vola. Sekü atos, Flitakompain „Finnair” päblunedon „Flitakompain Calöfik Fatüla Kritidik.” Ûnü yel 1986 ägetoy penedis 300.000 de cils in läns 111 lü Fatül Kritid peladetölis.

In Svedän äbumoy eli „Tomteland” (= Län Fatüla Kritid) frädü dolars kilbalion, kel topon mö milmets 340 nolüdü zif Stockholm, e kel binon nimalegad gretik; in Norgän Fatül Kritid lödom in meinäds anik larentina in dil nolüdik Norgäna, kelis no plu geboy.

XII:97:2004

GRAMATAGUL

Vöds nulik kanons pafomön de vöds rigik dub koboyüm vödä at u dub läükam len vöds at foyümota u poyümota seimikas. Vöds somo me u de rigavöds pefomöls panemons koboädavöds. Vöds valik pötons ad koboyüm, bisä kanoy givülön vödes somo edavedöles siämi tikavik.

If lim balid binon subsat, vöd at payümon me el **-a-**, samo:

koapadil, Volapük, vödabuk, logodanotod, tikälaflifäd;

Subsat föföf geton eli **-i-** if kanon binön yegod lä värb, kel kanon pafomön de lim sököl koboyümavöda. Güamo subsat balid geton eli **-i-**, samo:

Juegifabrik, jolibelödan, levalibepenam, julilüvadiplom, Volapükitidan.

(Semikna koboyümavöds labons sinifi difik ma yümatonat, me kel pefomons. Leigodolös samo elis motalöf = löf valikas motas, motilöf = löf mota patik; menalöf = löf valikas menas, menilöf = löf mena patik; foginanahet = het valikas foginanas, foginanihet = het foginana patik. Ûf dotoyöv tefü deklinatonats tel at, väloyös eli **-a-** !)

If lim balid koboyümavöda no binon subsat, no dabimon yümatonat, samo: balston, foldil, tumyel, oktid, oksev;

Id if lim balid primon me präpod seimik, no dabimon yümatonat, samo: tavenenmedin, nenfumbidir, vütropan;

If vü vöds koboyümöl tel nog konyun seimik binon, no zesüdos yümatonat votik, samo: kliledof, jüesa, pluunepu;

If lim balid binon ladvärb, finot kaladik reton, samo: komoreid. kobovob, lomioköm, memosev.

XII:98:2004

If lim telid koboyümota kanon pacedön äs läyümod lima

balid, vöds tel at koboyümoms me yümamalül, samo: Tsyegän-Slovakän, general-maredal, lampör-reg.

TÜV NULIK NATANÄMA

Nolavans Lamerikänik kredoms, das etüvoms natanämi lulid, kel votükon vetotanämi.

Gimahog dibotü tio milmets tel dis glad ninik Gröneäna nilü radaralestanöp Lamerikänik ela DYE-3 binon top tüva müsterik at.

Nolavans se zifil Los Alamos in Mexikän Nulik edonükoms mafetömi vetotanäma, kel ejonon distis gretik de teors hiela Isaac Newton. Vetotanäm eläsikon vifikumo ka espetoy du mafetöm ädonikon ini gimahog. Mals ädabinons, kels äjonons, das flun nepesevöl äflunon osi ko tio 1/50 vetotanäma.

Bisä verätikons mafots, ekö bal jenotas veütikün jenotema füsüda, kel vobon me natanäms fol, sevabo: vetotanäm, näm lektinamagnetik in lit, vam e vefs radionik äsi näm nefümik, kel tefon dosleatodi stralamikodabik, ed i lenäm, kel kobükon keris taumik. Äbinom hiel Isaac Newton, kel idajonom vobedi vetotanämi ün yel 1687.

Jäfüdisevans ya befeitons tikamagoti nämä nulik müsterik, ab if no tefos natanämi nulik, seks se Gröneäna ga jonons, das vetotanäm geükon ma mod votik jüs anu pesevöl; fovo binon mödo komplitikum. Vetotanämi emiedetoy as tirädanäm masata seimik, kel läsikon ma kvad fagota pesaedöl.

SAGAT MÖDIKUM HIELA GEORG BERNARD SHAW

Lif, dü kel pökoy binon noe stimabikum, abi frutikum, ka lif, keli belifoy ad dunön nosi.

XII:99:2004

MONIT BISARIK

Fa hiel J. P. Hebel

Man semik ämonitom su cuk lomio e son okik ästepom futo näi om. Tevan äkōmom ed äspikom:

„Binos negit, o fat! Das ol monitol, e son olik mutom golön futo. Labol limedis nämikum ka son.”

Fat änexänom de cuk ed äleadom soni bexänön cuki. Suno tevan votik äkōmom ed äsagom:

„O hipul! No binos gitik, das ol monitol e fat olik mutom begolön vegi futo. Labol lögis yunikum ka fat olik.”

Nu bofikans äbexänoms cuki ed ämonitoms dü brefüp so, jüs tevan kilid äkōmom ed äsagom:

„O nentäläkt kion! Mens tel seadoms su nim fibik! Vö! Sötoyöd sumön stafi ad deyagön olis de cuk.”

Nu bofikans änexänoms de cuk ed ägoloms futo; fat ägolom detiko, son ägolom nedetiko, e cuk ägolom in zänod.

Nu tevan folid äkōmom ed äsagom:

„Vö! Binols dabinans bisarik kil! No saidos-li, if tel de ols mutons golön?”

Nu fat äkobotanom föfalögis e son pödalögis cuka, täno ädusteigoms dis koap onik letuigi bima, kel ästanon nilü süt ed äpoloms cuki su jots omsik lomio.

Somikos okanon jenön, üf demoyöv ma ced mena alik.

(Konoti at ereidob in „Tidabuk Volapüka pro Deutän e Läns Deutänapükispiköl” fa hiel Johann Schmidt yela 1933. R.M)

XII:100:2004

KRITID – TIM VILA GUDIK

Fa hiel John Redgwell

Volapük binon pük bevünetik; demü atos gasedil Volapükik söton tefön dinädis bevünetik. Kritid binon zäl kritik, keli mens mödik da vol no zälizelons. Too sinif zäla at binon vo bevünetik – vil gudik menes valik.

Mems cilüpik obik Kritida binons de yels za 1955 – 1965. Ün tim et vol ävotikon mödo. Primü tüp at äpladoy nog kandelis sui Kritidabim. Lampadils lektinik äbinons nuliks e küpoviks, ab ün yel 1965 mens nemödik ägebons kandelis. Legivots ivedons jerikums ä ceniks.

Kritid gudikün cilüpa obik äbinon Kritid yela 1961, ven ädagetobs tonodatanömi balid obsik. Äsutanükobs kanitis Kritidik ed äbinobs vemo frediks.

Ûn yel 1966 mot obik ädeadof süpo bäldotü lifayels luldegbal. Kritids poso no älabons fredî büik, ye igo täno sogäl Kritida äkomon ai. Sinif Kritida binon so nämik!

Pos dead fata obik, äsoalob dü yels lul. Tü Kritidadel äbinob ai glumik. Täno ùn yel 1984 ämatikob e poso äbinob dönu fredik tü Kritid. Danob Godi demü jimatan gudikün, e memob ai menis, kels soalons tü Kritid.

Kritid binon tim vila gudik menes valik, va kritans, va slopans relas votik. Kodü atos vipob „Kritidi Läbik” menes gudik valöpo da vol.

BLÜMÄL

Man ägolom neito su süt soalik ven süpiko äkolkömom glibani. Atan äpladom oki fo om, ed äsäkom ome käfiko: „Düp kinid binos-li?” Man blümälik ägespikom nendrediko: „Binos düp balid,” e pö vöd lätik spatastaf oka ädrefon balna bäki glibana so nämiko, das gliban ädofalom ed äsüükom vödis: „Gode dani! das no esäkob ole düpi tü zeneit!”

VÖG VOLAPÜKA YELOD DEGLULID

NÜM 1

YANUL 2005

(Pads1 jü 8)

O Volapükaf lens Valöpo!

PÖTÜ YELACEN

In gased obas mula dekula, redakan obsik äpenom tefü guds legretik püka obas – gramat, vödastok e, cedü ob, din veütikün, sevabo : tikäl. Anu vilob lunükumön kodis at.

Balido, kanoy, medü Volapük, betikön dinis lölöfiko nulikis, neai büo paninälükölis. Pesagoy, das bü pükifäg, men no äkanon labön u jafön tikamagotis. Gramats nenomik, vönaoloveikods nenzeilik, vöds votikas pükas pesagölas natiko miedükons nämädi tikama. Logolsös, as sam, timafomis Volapüka, kels defons in püks olas. Betikolsös, kludo, dinis nulik – Volapüko.

Telido, po yels baltumteldeglul, Volapükans evedons pöp, kuliv, sagobsös igo, das evedons net u bevünet, ko kuliv, literat e jenav löniks. Ba net at binon ömiko smalik; ab dabinons nets mödo smalikums, ka net Volapükanas.

Kods at, kobo ko kods fa redakan pekleilüköls, no kanons no mütön Volapükanis valik ad stäänükön divi gretik obsik ko flens, sevädans, fuginans, igo ko neflens! Nendoto id ols, o reidans, Volapükaf lens digik, olabols tikodis u kodis, kelis ovipols sedön redakane, sodas okanobs kobo nämikummo vobön, noe anu, abi dü yel okömöl.

Nulayeli kludo Lábiki e Volapükiki sedom oles

Brian R. Bishop
Cifal Volapükamufa

I:2:2005

GRAMATAGUL

Histudan nulik säkom:- Tefü konsonats in Volapük, tidodems difik givons pronis difik, samo: ma tidodem olik konsonat 'j' Volapükik papronon 'sh' äs 'sch' Deutänik, ab Arie de Jong pronom ati äs in 'je' e 'jus' Fransänik; ma ol, 'z' Volapükik papronon äs 'ts,' samo: 'bits' Linglänik e 'c' Sperantapükik äs in 'cigaro,' ab de Jong pronom ati äs 'zz' in 'mezzo' Litaliyänik. Fino, ma ol, 'c' Volapükik papronon äs in 'ch,' samo: 'church' Linglänik, ab de Jong pronom ati äs 'j' Linglänik in nem 'John.' Sevol-li ad kleilükön atosi obe? I sevol-li ad kleilükön obe disti vü 'e-' ed 'ä-' samo: 'elöfob' ed 'älöfob' Danis mödik ole.

Balido, dist vü 'e-' äs in 'elöfob' ed 'ä-' äs in 'älöfob' no binon gretik. Tonat 'ä-' binon lunikum ka 'e-,' ab ven spikoy püki skilo, tonats tel at tonons ti leigiks. Fümiko no mutoy lovekasetön onis. Jenöfo tonats bofik jonons pasetatimi.

Tefü pron konsonatas anik in Volapük, ai ädabinons difs tel, kelis mäniotol. Obo, buükob proni 'sch' Deutänik tefü 'j' Volapükik, bi pron at tefon gudikumo vödis rigik in püks votik, samo: jul, jevod, joför. Ab pron votik binon i zepabik. Leigo buükob tonodis 'ts' e 'ch' in vöds 'zänod' e 'cil' pla prons votik, bi dönu, cedü ob, gudikumo lönedons ad vöds rigik. Ab prons difik, fa Arie de Jong pekmandöls, binons ai zepabiks.

(Redakan)

SPAD NO SAIDONS PRO EDEADANS

Mens in zif Hong-Kong esejüpons relikidis menik se sepüls bäldik ad garanön spadi pro deadans löfik okas, bi no dabinon glun saidik us. Plons publügik ta reiganef pegetons, kels elesagons, das relikids anik pijüpons neloniko e piblinons ini deadanöps votik.

I:3:2005

POEDOTS

MANS TEL IN TREN

In vabadiläd ätävoms suvo:
Man jofik e man ko herem redik.
Neai älüspikoms odes vo.
Tü del seimik, din nekösömik,
Redahereman äsagom sofo:
„Nat no egivon ole heremi.”
„Vo evilon givön obe mödo,”
Man balid äjonom nejemi;
„Ab bi äbinon redik – äsagob NO!
(Tradutod ini Volapük fa hiel R. Midgley)

NIBUD NEN JOFÖR

Tradutod fa R. Midgley

Len stopöp su lubel
Nibuds kömons suvo,
Fe tü minuts degtel.
Nek spidon tope, do
Nibuds binons mödiks.
Ab seimüpo man
Labü futs mu vifiks
Äbinom pöjutan
Nibuda, e ko kiks
In pok ärönom ga
Po on mu vifiko.
„Stopö! Ek vokon, ya
Lükömon suniko
Nibud votik, ab om,
Smetölo ya äs bör,
Nog rönöl vokädom:
„Ab ob binob joför!”

HITÜP

Fa hiel Marco Martino.

Petradutöl ini Volapük fa hiel Massimo Acciai

Tail pavunöl fa säg,
nen vuns bludik,
dis tuigs nen trod,
fa sol panofülöl...
Gegolons reins

fulükön vunis et,
lavön ladi püfik
taila at soafik.
Ab cinäds ruilik
no mufons plu;
binons nemufiks
in hitüp laidüpik
ed in sol.

I:4:2005

NIMS JAFONS MILAGIS MENIK

Tü yeltum degzülid, fünod pro lanamalädans in Greta-Britän ägebon nimis smalik, jigoks e kroligis. Ätidoy malädanes ad drätön, kälön e fidön nimis e seko ad getuvön okkonfidi.

In zif Bielefeld (Deutän) plägoy metodi sümik sis tumyel. Getoy malädanis lulmil – äsi jevodis, katis e dogis.

Za yel 1960 lanavan nemü söl Levinson ägetom oksoalani yunik e palis däsperik oma. Dog oma äslipon in spikotamacem. Kodü noid, dog ägalikon ed ägolon lü cil, kel älöföloom oni, ed äsagom: „Vilob gekömön ad pledön ko dog.” Plak at äkodon meugi gudikum pula. Lanavans mödik gebons lekäli yufü nims famülik, sevabo: dogs e kats.

In tat ela ‘Florida’ (Tats-Pebalöl) delfins yufons hiprofäsoaran Nathanson ad lekälön cilis somik. Säkäd onas binon def küpäla, ab delfins nitedons e stigädons onis somödo, das plöpoy ad tidön ones bosi: pö kolköm degid, hipul somik primom ad spikön e ad gudiko leigoleodükön vödis e jästis. Zänod Fransänik zifila ‘Antibes’ i plägon metodi at.

Pro publüg dog sofik e visedik pöton ad bleinans. Dog gudiko pedrätöl kanon i vedön flen legudik pro surdants i pro utans, kels sufons koapitupis difik.

El Maria-Claude Lebret, jiprofäsoaran biologa, evälof bridotis famik tel demü mem e kosädöf onas. Patidons dü yels tel. Dogs at binons jel kopik e yufans verik pro mastans okas dü lif aldelik. Samo, sevons ad lasumön yegis, kels efalons se rölastul, ad pedön litakurbidömi, ad maifükön gladaramari, ad lasumön telefoni e ad jäfidükön lifti.

Nims at lüblinons yegis, maifükons e färmükons yanis, yufons ad tirön rölastuli in tops fikulik e säkons yufi pösoda kilid. Dog nemü ‘Patch’ samo, yufon jieli ‘Sofia,’ kel labof lifayelis

I:5:2005

kildegglul, e kel sufof fibi muskulas. Sekü atos, kanof lifön ti nomiko. In zänod zifa, dog dugon ofi da menamödot, givon ofe böbi ad pelön remotis in selidöps e len sumön päkedilis me tuts oka ad pladön onis in rölastul ofik.

Fransän egebon jevodis ad lekälön donalemi, tupis mufik e kopik, äsi pösodis labü koapitups mödik. Pos milit volik telid, Tats-Pebalöl e Kanadän ästudons lekäli medü jevodis ad lekälön särvigi, bäki e limis mifomik.

Lepi i geboy in zänod zifila ‘Kerpape’ in Fransän, kiöpo lemans tuvons yufakursüdi. Eväloy lepi kapütulanik, bi binon nim visedik, kel fidon bosi valikosa, no kodon malädis e labon lifi lunik, sevabo: yels kildeg, e kanon dunön mödikumosi ka dog. Ad drätön lepi, neodoy timi lunik, sevabo: yelis fol in famül ad lärnön lifi sogik e ad stümön lonis doma. Poso zänod tidon one, samo, vio joikön stoli ini vär, vio ninükön tonodasirkoti ini parat, vio maifükön boki e skali krema, vio dekluinön flomi eka, e vio givön fredie e zadäli.

VINDIT NO SLIPON

Ma hiel „Aisopos”

Sasenan pejeiköl dub konsien badik e fa pöjutans oka, ärivom pos fug lunüpik dü dels e neits fino flumedi ‘Nil.’ Ya äniludom, das nu äbinom sefik, ed ädesinom ad nämükön limedis dafenik oka len jol koldülik in jad bima.

Ye töbo idoseitom oki, ven lup fa soaf pilümoföl äkodon, das dönu älobunom. Spidiko äbegrämom bimi e dönu äniludom sefi oka. Süpiko tuigs nilü om änoïdons e snek ätatakon omi linegölo de bledem densitik. Blut in fesüls oma ti ästifikon, e lafo dub jek, lafo ad fugön, älivükom doatis de letuig, keli idagleipom. Bi ye letuig at äzugon sus flumed, sasenan ädofalom ini vefs flumeda. Nog äfägom ad savön oki medü svim, ab mifät äneleton i savamögi lätik at. Pö stur oka krokod älöpiokömon se vat, äjonon cavi, kedis tutas japik ninädöli ed äslugom omi.

I:6:2005

TUVEDOTS RÄTAS DEKULA

Spelob, das ejuitols rätis tü Kritid. Ekö tuvedots onas:-

Rät Kritidik rimik etonaton vödi : Kritidalegivot. Spelob vemo, das egetols legivotis jönik tü Kritidadel.

Kiöpo obinon-li dogil oba tü düp degid neito sosus okvänob liti? Klülïko dog obinon in dag!

Kis labons-li lögis tum, ab no kanon igo spatön? Blits tum, tab teldeglul u stuls teldeglul binons lönediks, no-li?

Kikodo no dabinons-li taladremms su mun? Su mun, if dabinons dremms, obinons munadremms, no-li?

Liomödotikna kanoy-li näedön nümi tel de nüm foldegmäl? Te balna, bi poso onäedoy nümi tel de foldegfol, foldegtel, e rets.

Laf lafa nüma binon bal. Sevol-li kis binon nüm it? Lesi! Nüm it binon foldil bal.

Menis liomödotik kanoy-li pedön ini telefonöp notidik vagik? Te balani, bi poso telefonöp no obinon vagik!

Pösods kil bigik ägolons dis reinajelöm smalik. Sevols-li kikodo nek onas äluimikon-li? Nek äluimikon, bi no äreinos!

Fats tel e sons tel äyagoms. Äfanoms lievis te kilis, ab äkömoms lomio ko lievs pro alan. Liomodo edunoms-li osi? Edunoms osi, bi äbinoms lefat, fat e son.

E sevols-li blöfön, das laf nüma degtel binon vel? Lesi! Penlös, begö! nümi degtel me numats romik, sevabo: XII, täno liunolsös stripi da laf numata at, ed ogetols : vii.

Vom ämotof cilis degkil. Laf äbinon jipuls. Sevols-li ad kleilükön osi? Lesi! Bi laf retik id äbinofs jipuls.

Mans kil äbinoms in botil, kel liedo ästüron, ed äfaloms ini vat dibik. Ab herem manas te tel äluimikons. Kikodo-li? Verat binon, das man kilid äbinom jofik!

Ed ekö rättil nulik ad betikön:

Kikodo Lamerikänans gebons-li sobi mödikum ka Nedänans? Betikolsös osi, begö! ([tuvedot](#))

I:7:2005

LEVI!

Surakompenät ägeton tü del seimik penedi at lelügik/drolik, kel meriton reidanefi veitikum:

“Penob ole, bi vilol labön nunis mödikum tefü mijenot oba. Su flagodazötam, in spad kö säkoy: „Lio äjenon-li mijenoti?” äpenob vödis: „Disin negudik” as kod mijenota obik. Bi vilol, das kleilükob ole patis tefik, spelob, das sökölösi osaidon:

Binob masonan, e tü del mijenota, ävobob soalo su nuf platik buma nulik labü teads mäl. Sosus ifinükob vobi oba, äretons bakastens za luldegs (milgrams za baltumdeg). Pla blinön onis donio namo, äsludob ad donükön onis in tüb boadik me pulit, kel läbo ipladoy flanü bum nilü nuf.

Efimüköl jaini nilü glun, ägrämob löpio sui nuf, äsumob tübi ed äfulükob oni me bakastens. Täno dönu ägolob donio ed älivükob jaini, nämiko kipölo oni ad garanön donükami nevifik bakastenas, kels ävetotons mö milgrams za baltumdeg. Küpedolös, begö! das vetot oba binon milgrams veldegbal.

Kodü supäd oba ad patirön de glun sunädo, äperob süeni oba ed älivükob jaini. Jinos obe nezesüdik ad sagön ole, das äflitob mu vifiko löpio ve flan buma.

Geilotü tead za kilid, äkolkömob tübi boadik, kel ävegon donio. Atos plänos brekodi krana e klavikula obas äsi tutis fol pebreiköl.

Kolköm at te äläsükön vifi nemödo, seko äföbob löpiogoli oba e no ästopob büä doats nama detik oba äbinons in luib pulita – sekü atos, nuels kil obas päsesleitons.

Läbiko tü timül at, tüb labü bakastens äkontagon gluni . . . e stabül äfalon se tüb. Nen vetot bakastenas, vetot tüba äbinon anu milgrams za teldeg.

I:8:2005

Dönu vilob mebön ole vetoti oba, kel pejonon su flagodazötam. Äsä okanol nendoto suemön, anu äprimob donükami levifik ve flan buma. Geilotü tead za kilid, äkolkömob tübi boadik, kel älöpiokömon. Atos äkodos futayoinis tel pebreiköl äsi sleitis lögas e dila donik koapa.

Kolköm ko tüb ämiedükön vifi saidiko ad läsükön viodis, ven äfalob donio ini kum bakastenas, ab läbo te äbreikob virebis kil bäka.

Pidob ye ad mutön sagön, das dü tim, ün kel äseatob dolo su bakastens, nekanöl löükön obi, älogob tübi vagik pö teads mäl löpü ob, ed äperob dönu süeni – älivükob jaini!”

MAGOD NUTIMIK VOMAS

Ma säkablog enuik, voms selibik nog gönofs mati, to magod livätik okas. Se voms deg, velans ävilofs fino matön, e mäldegjöl dötum vomas äcedofs, das zesüdos ad ‘tanön snobi’ bü moted putüla.

PRÜDÖ! NO FIDOLÖD MITI TUMÖDIK!

Fidölo mödotis gretik mita redik kanos pluükön riskädi yoinaflamata reumatik. Stud, kel egebon nunis de mens 25.000 bäldotü lifayels 45 jü 75 etuvon, das fid tumödik mita redik, äs bubamit e jipül, binon riskädik, e kanon kodön yoinaflamati.

PÖSOD BÄLDIKÜN TATAS-PEBALÖL

Pösod bäldikün in Tats-Pebalöl, sevabo: jiel Verona Johnston, edeadof lomü of in zifil Worthington, tata ela ‘Ohio’. Älabof bäldoti lifayelas 114. Ävögodof in daväl alik sis voms ägaenofs gidoti ad vögodön tü yel 1920.

VÖG VOLAPÜKA YELOD DEGLULID

NÜM 2

FEBUL 2005

(Pads 9 jü 16)

O Volapükans Valöpo!

Äsä epenom Cifal in pened oka, keli ereidols dü yanul, binobs net u bevünet. Do binon net smalik, dalabon too kulivi, literati äsi jenavi lönikis. Bevü püks mekavik, Volapük labon fluni patik.

Ven getols gasedi obsik mul pos mul, sevobs, das köv ninükon gasedi, bi su köv stanons pleidiko vöds: FLENEF BEVÜNETIK VOLAPÜKA. Sis yels deg vöds at epubons. Ab anu stäpedöm, keli ägebob, ebrekon, ed emutob mojedön oni. Äsä ulogobs anikna, magod no äbinon ai klilik. Binos äs per flena gudik pos yels so mödiks!

Ab äsa sevols oni gudiko, disin oba binon ad propagidön Volapüki ai. Sekü atos, edunob propagidömi nulik ad kleibön sui kövs, ed ologols mäki nulik su köv, kel ninükon gasedi at.

Ad kis dünon-li Volapük? Mäk nulik nunon alane, das Volapük binon balido pük bevünetik, e das stud ota dünon fovo ad gudükumön täläkti.

Ekö vödem Volapükik: „Vilols-li gudükumön täläkti olas? If si, lärnolsöd Volapüki. Pük at bevünetik opluükon mödo visedäli olsik. Kvaliets somik tirädons mesedi gudik e vobädons kotenükami dibik. Pats mödikum de 24 Staniwell Rise, Scunthorpe, DN17 1TF, Linglän.”

Ya etradutob löpikosi ini Deutänapük, Fransänapük e Linglänapük. Potacalans, äsi penediblinans, ed i utans, kels fädo ologons kövis, oseivons Volapüki.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom
Ralph

II:10:2005

GRAMATAGUL

Volapükaflen nulik vilom sevön, kikodo äzesüdos ad revidön Volapüki rigik ela Johann Martin Schleyer. Sagom, das nog dabinons flens
Volapüka, kels neai ezepons revidi at.

Pösod gudikün ad gespikön säki at binom revidan it, sevabo: Dokan Arie de Jong. Ekö vöds oka:-

„Dinäds difik ekodons, das mödikans edeflekons okis de Volapük, e das pük at eperon mödikosi fluna okik. Bal kodas atosa sio ebinon fomam vödas, e pato fomam koboyümavödas. Pö fomam vödas nulik e pö fomam koboyümavödas, el ‘Schleyer’: datikan letälenik Volapüka sevabo ägebädöm brefükamis somik, das vöds at tefü licin okas ivedons fikuliko sevädoviks. Dub atos vöds nulik Volapüka ivedons fikuliko memidoviks ed älonülons memäle flagis vemo töbikis. Kludo if ävilobsöv, das Volapük ödage-ton dönu in kosäd bevünetik pladi, kel duton lü ok, e keli i meriton, täno mu balido vödastok Volapüka ömutonöv paxamön e pamenodön utöpo, kö özesüdosöv. Ab bi fomam vödas klülo söton pastabön dub noms gramatik kuratiko pelonöls, id äzesüdos ad revidön staböfo gramati Volapüka. Bligädi at, sevabo : e revid gramata e revid vödas Volapükik edunikob. Bü del 31lid mätzula yela 1929, kludo tü timül mö yels ebo luldegs pos datik Volapüka fa ‘Johann Martin Schleyer,’ vobod oba äblümon.

Ün prilul yela 1929 evisitob söli : ‘ProfäSORAN Dr. Albert Sleumer,’ cifal Volapükane-fa ä dilekan Volapükakadäma ad jonön ome vobodi oba, ed ün setul yela ot obs bofik evegobs lü ‘Wienacht’ (in Jveizän) ad bespikön us ko söL : ‘J. Sprenger’* vobod oba e dinäd is votik Volapüki tefölis. Pläämü dins anik äkanoy baicedön tefü ceds obik. Votükamis anik, kels äzesüdos,

elüblinob ini gramat ed ini vödabuk, ven äbinob dönu in lomän oba*, sodas gramat at gegivon utosi, kelosi elonobs kilo fifümiko pö kobikam obas in ‘Wienacht’ de del 17id jüesa del 19id setula, yela 1929.

(Noet redakana: Lomän dokana de Jong äbinon Nedän; Söl Sprenger äbinon man liegik, kel ävilom propagidön Volapüki me monem oka)

II:11:2005

RIMOD SPÄKIK

Ai ävilof kolkömön späki.
Ya ivisitof kasedis vönik;
Vano! Bi us no älogof mäki.
Älönedons deadanöps gönik,
Neito – vano! Äfövofo säki
Valöpo da län pö vestigs lönik.
Ûn göd seimik äbinof in cem;
Äreidof buki mu späkiki.
Sunädo pubon man – utan nen nem.
Säkom ofe me vög mu fäkiki:
„Kredol-li pö späks?“ Ägespikof vom:
„Fümiko no!“ e man änepubom!

KIN ELOGON-LI VIENI?

Fa jiel Christina Rossetti

Kin elogon-li vieni?
Ni ob, ni ol.
Ab ven bledem dremon,
Us vien binon.
Kin elogon-li vieni?
Ni ol, ni ob.
Ab ven bims biegons,
Usao golon vien.

TUVEDOT RÄTA YANULA

Kikodo Lamerikänans gebons-li sobi mödikum ka Nedänans?
Bi dabinons Lamerikänans mödikum, ka Nedänans!
Ekö rät nulik: Lel su lulak telon tefü gretot tü del alik. Neodon delis teltum ad fulükön lulaki.
Kitimo lulak obinon-li lafafulik? [[tuedot](#)]

II:12:2005

AI ÄVILOB SLIPÖN...

Pluamanum obas labobs seni, das vilobs slipikön pos neit mu latik. Ab kisi dunolöv-li, if, del pos del, steifulol ad galön ven neodol ad dunön vobodis mu veütikis?

Jiel ‘Julie Tideswell’ sevofo legudiko, vio atos kanos fikulükön lifi nomik. Äpenemof trögiki e stupädiki, e flens äsagons, das äbinof dis flun drogas, bi äslipikof in tops bisarikün.

Labof sanasäkädi, sevabo: ‘narkoläpsid’; jenöfo kanof slipikön seimo e seimüpo; lindifos, kisi dunof. Slipatup ofa sinifon, das igo if islipof ädelo dü düps teldeg, kanof too slipikön sunädo.

Bäldotü lifayels degfol, el 'Julie' ädasevof, das ilabof säkädi somik. Äslipikof in tidacem ed igo äfalof de stul oka. Tidans ofa änunons pales ofa, das no äbinof küpälik, bi äslipikof dü tidadüps. Pö niver, säkäd igretikon. Äslipikof so suvo, das ti iperof pladi oka us.

El 'Julie' ägolof ad konsultön sanani, kel äsagom, das säkäd ofa äbinon sek züäda niverik e voba tu mödika. Ab säkäd ofa äbadikumon, ed igo islipikof dü täv su plad pödik motorasaikula! Dü vobabespik pimükükof ven islipikof id us. Imutof i klemön vobi as sekretan, bi ädredof ai ad slipikön ven ävabükof toodi.

„No äkanob kipön vobodi nomik, e fino ävedob voban büfik – seko äbinob in top bal te dü vigs anik e nek ga äküpedon osi if äslipikob semikna. Äkanob ai sagön, das äbinos plödakösömik. Ab bi säkäd at äfövon ai, ätikob, das kod atos äbinon jenöfo naüt in бүr. Sekü atos, äprimob ad padafomön as lekälädan. Do anu vobob in malädanöp as lekälädan, büä pädaceidol, äslipikob suvo in malädanacems. As säkusadakod, samo, äsagob, das äsufob migräni, u äcedidob, das äbinob sveniälik. Ästeifülob vemo ad galön: äskutob logodi oba me vat, änüpladob tamedis ini kaf oba, ed äknibob küdis oba sovemo, das äsufob blütotis nejönik.”

II:13:2005

„Ab vaniko. Fino jikontrolan äküpedof osi, e sosus isäkof obi, va valikos ägudos lä ob, idrenob süpo lo of; poso isludob ad dunön bosu tefü fikul at. Läbo ästudof slipitupis, ed äsevof bosu dö atos. Äflagof obe ad visitön sanani oba.

Sanan äbinom mu yufiälik. Ikomandom obe ad rajanön konsäliädüpi ko patädan, e do imutob stebedön timi lunik, ifrutos obi mödo.

Fino pävüdob fa patädan ad stebön in malädanöp dü neit bal, sodas äkanom kontrolön slipasamis obik; sekü atos, päcedob as narkoläpsidan.” Anu el 'Julie' slugof piluli bal a del, kel galükon ofi.

„Piluls, äsi yuf sanana obik e malädanöpa, egivons obe lifi nulik. Nen ons no kanoböv vobön u kosädön ko votikans. Matan oba pänofülom, bi äslipikob ven äbinobs kobo: äcedom, das pänaütob sogü om. Yels ebinons mu fikuliks pro ob; sekü säkäds oba, äsufob timis nenkurada, bi no äkanob ai galön. Ven mens änemons obi pösodi trögik, äbinos mu dämbik obe, bi no ädasuemons, das ökanos binön bosu fefikum.

Bü nelunüp ekolkömob julafle ni büik, kel äsagof: „Ätikobs, das äbinol dis flun drogas, bi ai äslipikol. Ed atos jonos nennoli menas dö stad at.

Pleidob, bi no eperob cali oba sekü fikuls oba. Jikälan in malädanöp timü lekäl oba, äsäkof obi tefü vob oba, Ven ägespikob ofe, das äbinob lekälädan, päsupädof, bi, äsä äsagof, narkoläpsidans plöpons nesuvo pö cal, bi no kanons studön saidiko ven ai slipikons. Binos äsif petakedükoy-la, e sosus galikoy, no kanoy futagolön, bi lögs binons so fibiks. Zuo slipikoy dibikummo e primoy sunädo ad drimön.”

Do sanastad ela 'Julie' no kodon ofe fikulis plu, labof demädi pro utans, kels labons malädi at nen sevön osi. Ab yuf dabinon pro narkoläpsidans; anu el Julie vabükof toodi love fagots gretik!

II:14:2005

TREN LÜ ZIFIL 'CAPELLA'

Fa hiel Wilfred E. Reeve

Valikans, kels kösömöns ad tävön nomädiko medü tren bevü dom e бүr okas, nendoto olabons plaki ot ad logön, del pos del, ketävans ot. Suvo geboy onis te ad sevön, va latikoy. Binos mu bisarik, das kosäd ko ketävans somik difon bevü pösod bal e pösod votik. Ko anikans vifo flenikoy; votikans blibons te sevädans, kels spikons dö dins pemiedüköl lifa onis; mödikans spikons te dö famül onis, votikans te dö büro. Ab dabinons nog votikans, too, kelis kolkömoy suviküno, ab –

sekü kod no pesevöl – neai jonons mali smalikün, das elogons okis büo. Seadoy in tren nilü ons, ab blibons ai nesevädans lölöfik.

Dü yels mödik ätävob bevü zifil ‘Capella’ e cifazif, ab tü soar et, ägetävob lü dom obik tö ‘Capella.’ Tren äbinon saido fulü mens. Bevü ons äbinon balan, keli ämemosevob, do neai ispikotobs ode. Äseadom oki nilü ob ed äprimom ad reidön soaragasedi. Elükömöls lü zifil ‘Rhodomon,’ mens valik in diläd obsik ädexänoms, plä man at ed ob. Vom bäldik labü herem gedik änükömof ini diläd, ed äseadof oki in gul ta ob. Pos minuts anik, vom äsäkof obe:

„Verätob ad tikön, das tren at vabon lü ‘Capella?’”

Älülogob ofi laidiko dü sekuns anik büä ägespikob ofe:

„Si! tren at vabon lü ‘Capella.’

Ädanof obi e no äspikof plu.

Pos tim brefik, too, äsagob ofe: „Lödol-li tö ‘Capella?’”

Älülogob obi ed ägespikof: „No!”

„Ab sevol-li zifili at?”

„Si!”

II:15:2005

Ba älödol-li tö ‘Capella’ büo?”

Äjinof pasüpädön, das älaidualob ad besäkön ofi, e flanao loga obik, äküpedob, das man nilü ob id äjinom paneodülön fa spikot obas. Vom äzogof dü timül ed ägespikof fino:

„Si! Bü lunüp älödob tö ‘Capella.’

„Pals ola no plu belödots-li zifili?”

Vom no äjonof sidini, ab dredi, ven äbespikob ofi, e man äkögom boso ad jonön neodüli oma. Vom ägivof obe lebeganotodoti, too äfovob ad lülogön ofi. Äjinof äs nim pefanöl, ab fino äsagof, ti seifölo:

„Bofikans edeadons.”

Dü minuts anik äseiloy in diläd, ab dönu äklienob obi lü vom labü herem gedik ed äsagob:

„E matan olik-li?”

Älülogob obi me logs sunädo flamöls:

„Id om edeadom.”

Suno älükömobs lü ‘Capella.’ Vom änexänof, ab äplibob in gul oba. Sosis tren dönu ämufon, man esagom obe:

„Top et äbinon ‘Capella.’”

„Si! top et vo äbinon ‘Capella.’”

„Ab sis yels deg seväda obsik, ai änexänol tö ‘Capella.’”

„Dü ti yels luldeg änexänob tö ‘Capella,’ ab adelo otävob

II:16:2005

lü ‘Venuto.’”

„Kikodo äbespikol-li so sufidalaiduliko vomi et?”

„Bi binof matan oba.”

„Matan ola-li?”

„Si! No elogob ofi sis yels foldeglul. Dü tim et ekolkömob vomi yunik, kel äbinof läb soelik lifa obik. Matan oba etüvof kosädi obas, ed ün del seimik ekolkömof ofi in dom obsik. Äzanof vemo e fino matan obik egleipof neifi ed edeadükof löfäbi oba. Äbinof in fanäböp dü yels degglul. Pos libükam ofa isteifülob ad tuvön ofi, ab neplöpo jü adel. Imemosevob ofi nen fikul, ma jino no isevof obi. Anu, ga niludob, das ovisitof domi obik.”

„E kikodo tävol-li lü ‘Venuto?’

„Bi blod löfäba oba lödom us, e dalabom pistoli. Ekö! elükömobs lü ‘Venuto.’”

Enexänob in stajon. Man äklienom oki se fenät, ed ävokädöm: „Onunob poldabüri.”

„Lindifos obe. No sevol ni nemi, ni ladeti oba.”
E tren ädevegön de ‘Venuto.’

KUN NENYUFIK

Lefilapoldans ädedietoms plu ka düpi bal ad savön kuni, kel ifalon ini svimöp! Nim äbinon nenyufik in svimöp at privatik nilü zif ‘Taunton’ (Linglän) Fino äkanoy setirön oni se vat. Kun änenvidon.

VÖG VOLAPÜKA YELOD DEGLULID

NÜM 3

MÄZUL 2005

(Pads 17 jü 24)

O Volapükaf lens Valöpo!

Ärivobs yelodi deglulid gasedila obsik. Ekö redakanapened se „Volapükagased pro Nedänapükans” pötü yelod deglulid gasedila et dätü del balid yanula, yela 1950 fa Dokan Arie de Jong, kel äbinom redakan tü tim et:-

„Me nüm at yelod deglulid gaseda obsik primon. Fredobs dö sek at, e danobs utanis valik, kels egivons demü at läükotis oksik. Ab no kotenobs. Nüm alik binädon te me pads fol. Atos binon tu nemödik. Demü bükafräds jerik ye no mögos ad mödükumön numi at, pläsif num limanas Volapükaklubas bofik, ed ut lebonedanas gaseda at gretikumons. Sekü kod at, begobs reidanes valik obsik ad keyufön nämiko ad gretükumön numi at. Posä ‘Schleyer’ idatikom Volapüki okik, no äbinos fikulik ad jafön ma sam sita fa om pedisinöla volapükis votik, ko sek, das nu näi Volapük i mekavapüks votik pagebons as valemapüks, e das igo ai dönu volapüks padatikons. If betikoy gudiko dini, no mutoy-li üfo dasevön, das binos fopik ad labön volapükis mekavik mödik? Dial ela ‘Schleyer’ ga äbinon, das ögebädoy in dakosäd bevünetik mekavapüki bal. Atos no binon-li i nog nu dial? If dasevoy atosi, stütölös kluo steifi obsik, e steifölös ad slüdön alani ad slopön Volapüki!”

Ereidob redakanapenedi löpik ko nited mödik. Pos yels luldegfol, noetis kinik kanobs-li mekön? Äs Dokan de Jong, danob utanis valik, kels egivons demü at läükotis oksik. Nen ons, gasedil obsik no pubonöv timü at. No kotenom redakan, bi, ünü yel 1950, nüm alik gasedila äbinädon te me pads fol. Anu binobs läbikums, bi gasedil

([Föivot](#) redakanapened pubon su pad teldegfolid)

III:18:2005

EL „LIMERICK”

BEPENAM: El „limerick” binon poedot cogedik labü liens lul ma skemat rimik : a a b b a.

RIG

Se zifil Limerick (Lireyän) finü yeltum degzülid, kiöpo äsagoy, das kor „Vilol-li kömön lü el Limerick?” päkaniton bevü liänems no preparöls tö kolköms.

SKIL SÄSANTIK

Ad penön eli „limerick,” mutoy brefükön vödis mödik ad vöds nemödikum nen perön sinifi binälik konota. Do poedotil binon cogedik, too kanoy nüdügön yegädis fefik kobü dälod cogedik. Ekö sams tel : sam balid binon löliko cogedik; sam telid ye tefon yegädi fefik, sevabo : snat bolitanas, ab ko dälod cogedik:

Kat lezilik ifanon mugi.

No ädälon one mofugi.

Nu no labob stömi

Ad gebön nünömi

Kodü kat, kel ifanon mugi.

Bolitan, kel löfom verati,

Kel komandom levemo i snati.

No tefon oki it,

Ven tikobs dö bit

Bolitana, kel löfom verati.

FOMS TEL ELA „LIMERICK”

Poedotils löpik labons fomi balugik, sevabo : lien balid e lien lulid binons pluuneplu ots. Ön mod at tikamagot cifik pakazeton. Ab no binos so ma fom telid, kiöpo lien balid e lien lulid binons difiks. Do no kazetoy tikamagoti cifik, too laboy spadi mödikum ad lölöfükön yegädi, samo:

Vomül se reigän Svedänik
Äbinof so vemo pinädik.
Äbleibof ga fidön;
Ofi no kanoy kidön
Kodü veit bälida dränik.

Giviälan lü mens defädik,
Desin oma binon fe dädik.
Pöfikanes daem,
Famülanes faem.
Bitom ai äs man ya cädik.

III:19:2005

PLÖP U NEPLÖP ELA „LIMERICK”

El „limerick” sekidon de ritmut kazetik. Jenöfo ritmut binon veütikün. Ad atos, vöds pegeböl mutons vobädön ritmuti liföfik; sekü atos, vöds lonöfik mutons pavälön. In Volapük kazet falon sui silab lätikün vödas labü silab plu ka bal. Sekü atos, pron püka dalabon dränöfi, kel defon pükes votik. Ologoy de sams fol löpo, das vobed alika binon mu vilälük.

VÜD REIDANES GASEDA

Bi literat Volapüka tefü els „limericks” no binon mödik, reidans gaseda at pavüdon ad penön poedotili atsotik e ad sedön oni redakane diseinü notäd in gased.

OTGENIÄLEF IN TAKÄDASTAD

Cifazif Berlin (Deutän) obinon zif balid ad labön lomi pro otgeniälans in takädastad. Zif at, kel dalabon sifali otgeniälük, äsi komotanefi otgeniälük gretikün läna, spelom ad maifükön lomi labü lödateads baltumluldeg ünü yel 2006. Lom obinon in harat ela Schoeneberg, kel binon harat otgeniälük zifa.

TE PLAD AD STANÖN

Mens in tat ela Victoria in Laustralän suno okanons välön, va posepülons löiko. Jüi mens foldegmil okanons takädön su futs ifü lobüloy disini at. In jenet et, sepülöp at obinon sepülöp „löik” balid Laustraläna. Penditamod somik obinon nejerikum, ka sepülam kösömik.

If vilol gudükumön voli, primolöd me ol it!

III:20:2005

EL ‘NESOPHILIA’ – U EL ‘NESOMANIA’-LI?

Fa hiel Adrian Pilgrim

Binob ‘nesophilos’: löfob nisulis. Nisulis valik. If dil taila pezüon fa vat, nitedälob sunädo tefü on. Vilob vestigön oni, yöbön dö on, dalabön oni. Lesiö! Labob buamis ömik. Nisuls anik binons so gretiks, das perons leigasotöfi okas, e ti glö moy, das jenöfo binons nisuls. Nisuls votik no labons fomi nitedik – nisuls klöpik binons, äs sirkots, boso näütiks tefü nendöf ä leig okas. Ab ats binons nesuviks. Pluamanum onas jänälons obi.

El 'nesophilos,' äs ob it, välon ad lödön su nisul, bi suvo nisul, soelölik, seko pejelöl fa mel ta fluns plödik, dakipon dientifi ä pösodöfi oka, e binon it daluval labü planaluval, äsi nimaluval löniks, klimat, pöp, kuliv e pük u dialeg patik, kelis no tuvoy votaseimo. Kanoy sevön valikosi tefü nisul; sevön oni lölöfiko, nätimiko.

Jenets sevärikün ela 'nesophilia' klienons ad el 'nesomania,' stad pidabik, kel pakaladon fa ledranäl ad lifädön vakenis visitölo nisulis mödik, ad konletön onis äs man tikavikum, kel konletom bukis, flänükamamäkis, u yegis bösina. Dasevädükami lemuik ela 'nesomania' küpedoy ven sufäb, posä elifädön vakenis somik, gekömon lü nisul, kiöpo lödon e primon sunädo ad reidön bukis – igo ad penön buki – tefü nisuls. In stad et, maläd binon ya nesanovik e mutoy dälön föfiogoli ona nen tasteif.

Dü tumyels pepasetöl, äkredoy, das ädabinon sanamed. Ven kleudan seimik glüga vönik Kältik Lireyāna e Skotāna äjonon sümptomis ela 'nesomania,' ävüdoym omi ad lödön soaliko su nisul smalikün. Äcedoy seko, das fino säkäd önepubon. Pök kion! Ti nepläiko sanamed äbadükumon malädi soiko, das kleudan keliedik ägekömom läbo lü nisulül oka, ed igo änotodom desiri ad pasepülön us pos dead oka!

Läbo el 'nesomania' nesuvo dabimon su kontinän Yuropik, kiöpo

III:21:2005

suvöf ota binon gretikum in Grikän, Danän e Greta-Britän, ka, samo, in Lösterän u Bulgarän. Steifs nulädik e jeriks ad sanön malädi kodons, in

Danän e Skotän, bumi ponas bevü nisuls ad distukön soalöfi pelöföl somödo ela 'nesophilos,' e, in Nedän, moükami mela, kel züon nisuli, ad yümön oni ko tail nilädik. Too, ukanoy neluveratiko gebön metodis somik in läns äs Grikän, Bahamayän, Lindonesiyän, Kiribatän u in topäds anik Polesiyāna. Us el 'nesomania' reigon ed oreigon nebefeitoviko.

MUSKIT E LEON

Ünü del seimik muskit mäpüdik äsagon leone:

„Cedol-li, das binol nämikum ka ob?”

Leon ägeon pleidäliko muskite äs fopane

Drolik, e nenkudo ämuadon pö mob.

Muskit äfövon: „Komipöl te sevol ad klavön, beitön,

Ab in vol no ai binon näm, kel diston!

Fino evilon muskit trigik stäni ta leon löükön.

Nen pats mödikum trompet ad krig tonon.

Eprimon muskit ad stegülön leoni efe nenropo.

Ad jelodön oki, etridodon oki

Leon. Evunon mudi me kluvs japikün oka nenstopo.

Vokon leon: „Saidö! dunölo hoki.

Etoenon vikodahümi muskit, e ya emofliten,

Ab liedo, nensevo, erivon vifo

In raänidaspuled, kö raänidil äs cādan biton.

Äsagon „Benokömö! Stebedob fifo.

Eprimon raänidil faemik ad sugön bludi smekik

Se muskit pefanöl. E muskit seifon:

„Vo ebemastikob leoni jeikik,

Ab muskiti raänidil edeidon!”

SAGAT MENIK

Fa hiel Anatole France

Sosus plin yunik isökom fati oka su tron Persäna, äleadom kömön kadämanis valik reigäna oka, ed äsagom omes:

„El dokan Zeb, tidan oba, etidom obe, das reigätans pökomsöv nepluo if päkleilükoms fa sam tima pasetik. Sekü atos, vilob studön yelabukis pöpas. Büdob oles ad meköm jenavi valemik e ad nekälön nosi ad lölöfükön oni.”

Kadämans äpromom ad kontenükön desiri plina, e, mogolöls, äprimikoms ad dunön vobi gretik at. Pos yels teldeg, ägekömoms lo reg, fa jamods degtel pesököls, alik kelas äpolons toumis lultum. Sekretan Kadäma äbiegädom lo tron, ed äsagom vödis sököl:

„O Mayed Orik! Kadämans reigäna Orik laboms blesir gretikün ad pladön fo futs Orik jenavi valemik, keli efidunoms ma desin Mayeda Orik. Us dabinons toums mälmil, kels ninükons valikosi, kelis äkanoms konletön tefü süds pöpas e fätots lampöränas. Eläükoms kronigis vönik, kels läbo pedakipoy, ed eämagodoms onis medü noets mödik tefü taledav, timav äsi dip.”

Reg ägespikom:

„O Söls digik, danob olis vemo demü töbid olas in tef at. Ab jäfikob me kuds reigäna. Zuo, ebäldikob dü tim ünü kel ävobols. Elükömob, äsä sagom poedan Persänik, lü zänod lifavega, ed igo if odeadob tü bäldot gretik, no kanob spelön ad tuvön timi saidik ad reidön jenavi so luniki. Sekü atos, popladon in ragivs reigäna. Vilols-li begö! jafön de on naböfaninädi, kel baiädon bai bref dabina menik?”

Kadämans Persäna ävobom nog yels teldeg, täno äblinoms rege toumis balmil lultum su jamods kil.

„O Mayed Orik!” äsagom sekretan laidik me vög fibik, „ekö vob nulik obas. Cedobs, das no enekälöbs nosi veütiki.”

„Atos kanos binön veratik,” äsagom reg, „ab no oreidob oni. Binob bäldikan; dunots lunik no lönedons ad bäldot oba; brefükumolös nogna vobi at nen zög.”

E jenöfo no äzögoms. Pos yels deg, ägekömoms fa leefad yunik pesököl, kel äpolon toumis lultum.

„O Mayed Orik!” Kotenob, das ebrefükob valikosi,” äsagom ome sekretan laidik.

„No ebrefükol saidiko valikosi,” ägespikom reg. „Binob finü lif oba. Brefükolöd! Brefükolöd!! If vilol, das sevob, büä odeadob, jenavi menas.

Älogoy sekretani laidik fo ledom rega pos yels nog luls. Ägolom yufü stütods, ed ädugom me mütöm cuki smalik, kel äpolon buki bigik su bäk.

„Vifö!” ävokädom calan, „reg deadom.”

Jenöfo reg äseatom su deadabed. Visü kadäman e buk bigik oma, äsagom nennatemiko: „Odeadob nen sevön jenavi menas!”

„O Mayed Orik!” ägespikom kadäman, nilü dead äs reg, „onaböfadönuob osi ole medü vöds kil: ämotons, äsufons, ädeadons.” So fino älärnom reg Persäna jenavi valemik.

[*Dil primik*] obsik binädon me pads jöl – seko eteloy numi padas! Zuo „Vög Volapüka” pubon almuliko, ab „Volapükagased pro Nedänapükans” äpubon altelmuliko. Ma Dokan de Jong bükafräds äbinons tu jeriks, ab ün tim et nünöm no ägebidon ome. Too din bal binon verätik, sevabo, das ilabom lebonedanis mödikum ka ob. Fino, tefü volapüks votik, din binon votik adelo. Tü tim ela de Jong, ädabinons volapüks mödikum, bi mens änitedälons plu tefü ons. Anu num

menas, kels nitedälons tefü volapüks votik binons nemödikums. Plao mens buons ad lärnön pükis netik. Ab din bal binon fümik, sevabo: Dokan de Jong öplidom ad sevön, das nog dabinon gased pro Volapükaf lens in Volapük!

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

Sedom
Ralph

NEM JAPIK

(Fa hiel J. Redgwell)

Ünü yels 1960-id, ven äjulob in zif Braintree, alyelo äjenon soar pro pals cilas. Bü jenäd at ämutobs penön nemis tidanas su papürakötot, kobo ko nem lärnoda, keli ätidons.

Benö! Änemobs balani tidanas obsik „Spike” (Volapüko: „stig”). Balan hipulas ipenom nemi at su papürakötot pro pals oka! Ven atans äkobikons ko tidan tefik, äsäkons ome: „Binol-li Söl Spike?” Ägespikom: „Vo kredob, das so nemoy obi anikna!”

TUVEDOT [RÄTA FEBULA](#)

Lulak obinon lafafulik tü del baltumzüldegzülid.

VÖG VOLAPÜKA YELOD DEGLULID

NÜM 4

PRILUL 2005

(Pads 25 jü 32)

O Volapükaf lens Valöpo!

Bevü kroks, narzids, galants, tulips e primuls, kels epubons in gads e flanü vegs, dasevoy, das florüp fino ekömon.

Plidob florüpi vemo, bi dabinsons köls valöpo so mödikis, kels löpiotovons ladi.

Kodü kazetamals in Volapük, flen oba epenom obe ad sagön, das ma matan oka, binon pük smilöfikün. Ab pro ob, Volapük büiküno binon pük „gramatöfik.”

Buäd gretik Volapüka binon, das kanoy dasevön ai rouli gramatik vöda alik. No binos valemo so in püks netik, igo in püks anik „bevünetik!” Lä ons prinsip at fliton se fenät. Ab prinsip at labon rouli mu veütiki, samo, in poedots – pato in tradutods poedotas se püks votik – kö stad vödas suvo muton pacenön kodü rimods zesüdik o kodü num silabas pedesiröl.

In tef at Volapük nidon äs sol. Neai zesüdos ad mifomön vödis, kels pubons ai äsä sötons.

Mens anik protestons laodiko, das „gramatöf” somik no lönedon pö adel, bi pük, sekü atos, vedon fikulikum, e adelo no viloy betikön pükis „fikulik.” Ab ced at no lonöfon. Jenöfo pük gramatik binon fasilikum ka pük labü migot vödas alsotik nen rood klülabik. Volapük binon pük somik. Is neai kofudoy tefü klad vödas. Tikäl menik i dalabon „gramatöfi” lönik. Me vöds votik, kludo, Volapük binon „tikälükün” pükas!

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom
Ralph

IV:26:2005

GRAMATAGUL

Volapükaf len penom: Vilol-li kleilükön obe distis bevü : AS/ÄS/ASÄ/ÄSÄ/LEIGOÄS/SOÄS? Danö!

Ekö sets ad jonön gebi verätik elas AS/ÄS/ÄSÄ :-

Stabaset: Sanan no ekomandom medini at.

As sanan (= binom sanan!) no ekomandom medini at.

Asä sanan [= vätälölo plaki sanavik oma as sanan] no ekomandom medini at.

Äs sanan [no binom sanan, ab notodom utosi, kelosi, cedü om, sagomöv sanan] no ekomandom medini at.

Stabaset: Löfob oli äsä binol.

Kanitobs äsä kanitons mens brietik.

Löfob ofi äsä binof (do binof neflenöfik!)

Küpolös, das äsä muton payumön ko värb!

Stabaset: Man at no binom geilik, ab man votik si!

Man at no binom geilik leigoäs/soäs man votik.

Leigodolös setis sököl:

Egolof lü klotedazäl äs feyajireg; (no binof jenöfo feyajireg!)

Stunidom ofi äs mot oka; (ab no binof mot oma!)

As man vola (fümo binom somikan!) binom mu visedälik.

Asä büsidan, (binom fe büsidan) tävom mödo.

Remom dinis mu jerikis äs büsidan plöpik (ab no binom büsidan plöpik)

Blod spikom vifiko leigoäs/soäs daut. (I daut spikof vifiko!)

IV:27:2005

LON ELA ‘SAMSARA’

Fa hiel E. F. Foubert

Ûn soar seimik hittüpa, peseadöl ko flens fo

Zänodamel, jimatan oba ikonof memis okik dö bal lifas büik oka.

„Din viovemo nitedik e bisarik,” ävokädo f läd, „ad

fümön dö nedeado f lana obsik e geköm ... koveni kion füm somik blinon, äs hiel ‘Flammarion’ ya äpenom in tef at.”

„Si! ägespikom sanan bäldik, gudiko pesevöl in

Fransän demü küpedes oma tefü lovelanav. „Si! Kanoy spelön, das binos-la so. Se leplüt no otaspikob osi... ab betikolös dü timül, begö! jäni jeikik, kel binon el „Samsara,” sevabo: Lon Geköma Laidüpik. Ad mutön gekömön isio, sui planet at menas badik, sovadanäs, barbaranas bludik! Ekö noe Purgator, abi suvo Höl hiela ‘Dante.’ God (si dabinon) jelobsös de atos!”

„Ab,” äläükob plafiko, „binoy-li fümik, das gekö moy

in koaps menik? Hindutans, sis tumyels mödik, sagon, das dönukopams binons leigiko mögiks in kops nimas... ”

„Ag!” ävokädo f läd, pejeköl, somikos binosöv Höl veratik!”

„U timül takäda,” ägespikob sanan, röbülöl kati obsik... E kat at, äsif isuemon osi, äseadon su kiens flena obas, logedöl lü obs me logs jönik nidik ona viseda flenöfik.

Äjinos sagön obes: „Danis demü yels kotena, kelis egivols obe bevü dönukopams tel. Tü timül at, äs leklär, äsüädükob, das lan dönukopik äbinon is in kop flekik ä sadinik kata obsik.

***

Kälolös palis gudik, bi debol ones debi nepelovik

IV:28:2005

VI SEDÄL MEKAVIK-LI?

Fa Harleigh Kyson Jr.

Hiel Georg B. Dyson edabükom buki ba volutik tiädü „Hiel Darwin bevü cins,” kel tikodükon, das nünöms milbalions lä obs anu yumü num gretik resodas, binons kobo fom nulik lifa visedälik, kel volfon ma mods difik, kelis ba neai okanobs suemön.

El Dyson it labom röletanis vemo nitedikis. Fat oma, el Georg Dyson ägaenom premi ‘Nobel’ demü vob tefü füsüdav. Mot omik, el Verena Huber-Dyson, binof tikavan leskilik. Sör omik, el Esther Dyson binof teorodavan, kel äbinof bevü pösods balid ad dasuemön, das lüköm nünöma pösodik önüdugon voluti täläktik labü veüt ot letüva: 1) sitas ad dakipön püki e ad lovesedön oni ini päkils polovik pepenöls, e: 2) bükiana labü bükem mufovik, kel ömödükumon fasiliko e gretiko numi kopiedas vödema ot.

El Dyson älärnom bevü pösods somik äsi ko täläktans votik famik, kels ävisitons stitodi nivera ela „Princeton” pro studs patik, kiöpo ävobom fat omik, kel älabom calasvistis e flenis famikün tefü vobods täläktik oka. In züäd at, el Dyson älifädöm dili gretikün yunüpa okik.

Buk oma fläkon vemo nunis, kelis ekobükom de mens nekösömik at, do nuns mödik rigons de lautans famik tima pasetik. Samo, se el ‘Leviathan’ fa hiel

Thomas Hobbes, etiom tikamagoti, das sog menik binons konlet dabinanas labü visedäli kobik e livätik. Se hiel Samuel Butler, lefat hiela Charles Darwin, id etiom tikamagoti, das bids biologik valik labons visedäli kobik, dabini kela mutoy tikädön kälöfiküno lo fomulam teorodas daglofava lonöfik. El Butler id äsagom, das soti at visedäla kanoy i logön tefü daglof cinas, kelis äküpedom in sog oka. Äsagom: „Del pos del, cins at vedons ai komplitik e guverons ai plu modis lifa obas, e tü yel alik num gloföf manas ädedietoms lifi oka ad disin e lölöfükam cinas at.

El Dyson id evestigom vobi tikavanas äs els Leibniz, Georg Boole, Kurt Goedel, Alan Turing e John von Neuman, jonülölo, samo, vio el Leibniz ifomälom nünömi, kel ögebon telnumatis, kels öpladulons dunis tikavik dub kom u nekom glöpas smalik, kels örölons in retod komplitik ferodas kobü cäns, kels ösümilons pö utos, kel kontrolos duveigi trenavega.

Täno konom jenavi daglofama nünöma nulädik, bumav kela pälölöfükon fa el John von Neumann, kel isvilupom balato tikamagoti ad gebön telnumatis ad programön nünömis, ad dakipön us nunis matematik e vödemikis, e ad tölatön valikosi ma nünams bekiköl in telnumats ed efidunöls ma fom lienik.

Ab el von Neumann äyilidom kansere, ed el Dyson tikom, das, if no ideadom, übinom pösod balid ad disinön sitis nunavik äs cin ela IBM, kel tü yel 1997 ivikodon hieli Garri Kasparov in cögamäted

RENAR KÄFIK

Leon bäldik in kev dagik
Nämi ya iperon;
Seko id igeron
Kudis mödik yelas lunik.
No plu fägik, yagan büik
Seaton nenyufo,
Ab lefidotis vo
Neodon suno, e käfo
Fe nimis nüvüdon:
Midiblini lü on
Ekö din gudik, jenöfo!
Benö! ekö renar fefik
Kel stopon, nulälo
Fo kev dagik. Fäko
Leon vokon me vög bläfik:
„Nükömolös!” suno!
Vilob fidön, e go
Fümiko ga midi smekik!
Tän vokon renar flanao:
„Küpedob retodis,
Ninio golölis,
Ab no retodis ninao!”
Vom sapik neai oglömf,
Das din bisarik binon jof;
Bi ga hätis okik
Vogädas alsotik
Vom sapik neai oglömf.

Sevom mani snatik labü dog,
Tü del bal efalom ini hog.
Hog äbinon ya dibik,
Man äbinom ga fibik,
Ab pesavom fümiko fa dog.

IV:31:2005

TRADUTASKIL TEFÜ VOLAPÜK

Fikul gretik ad penön Volapüki, u jenöfo püki foginik alseimik, davedon de fraseods pükalönik susnumik, kels bundanons in püks valik natik. Spikobs e penobs noe medü geb vödas soelo, (yümät kelas tikaviko notodons tikodi,) abi medü fraseodafoms fa kösömot e geböf pefümükons. Kösömiko no sevedobs fraseodis pükalönik at, kel suvo no baiädon siämo bai sinifs natik vödas binädik. Te logedolös miedotis difik e vödis siämaröletik de vöds valemiko pegeböls ad jonülön kaladi mu pükalönöfiki pükas natik.

Ab pük bevünetik, ad fasiliko pasuemön e pagebön fa pöps labü notodakösöms veitik difik muton pafünön, no su geböf vilädik, ab su tikav, su täläkt dinöfälik. Dil alik vöda, i vul, i yümot, muton pagebön ma siäm balik e laidik pö fraseodayümäts. Ekö geb at balsiämik vula e yümota, kel loveseiton Volapüki sus püks natik as stum notodota kuratik, e kel garanon suemöfi fasilik. Ad fasiliko e kuratiko pasuemön fa pöps pükagrupas difik, mutoy tradutön tikodi seta, no te kobogrupön mekaviko leigätis Volapükik, kels, pö loged balid, jinons lönedikis. Mutol diletön tikodis ola; ven kolkömol seti fikulik, gebolös täläkti dinöfälik ola. Prüdolös, das ogebol tradutodi, kel baiädon vuli e yümoti Volapüka, e kel balugiküno, kliliküno e kuratiküno notodon sinifi olik. Moükolös mödavödöfi. Gebolös setis brefik. No steifülol ad sümädön sökaleodi fraseoda foginik. Lobedolös nomis gramatik Volapüka. Stipi tradutoda verätik in Volapük kanol logön söko:

das tradutod kanon pasuemön fa pöps valik, e
das tradutod notodon kuratiko tikodi doküma rigik.

Stud Volapüka, patiko tefü tradut se pük foginik ini Volapük, binon tüted tikälik verik. Püks natik lefulons me nenomots deklina äsi konyuga. Sökod laidik vödas, kels pagebons ma

IV:32:2005

siäm mödaplänovik, fraseods pükalönik, sinifis kelas studan

tuvedon fädo, u kel sümädön ad lönlön lü geböf teik, klienons ad süadükön studani, das pük binon din vemo müsterik, kel no binon tikälik. If tuvoy bosu in vödem Volapükik, demü kel kod tikälik no dabinon, ekö sam Volapüka negudik. Foms nomik gramatik, geb vödas ma siäm fümik, nekom notodas te pükalönikas in pük bevünetik buma lepatik, dajonons magedi täläktik verik.

FANTUM FOLLÖGIK

Fa hiel John Redgwell

Ven lefat oba äbinom man yunik, äsagoy, das binon fantum in deadanöp vilaga 'Bocking,' nilü zif 'Braintree' (Linglän) kö älödom. Too äbinom man yunik kuradik e no ädredom ad beigolön deadanöpi neito.

Ûn neit seimik äbeigolom topi et, ven fom vietik äpubon nilü stöb. Äbinon jevod vietik flenik, kel äfredon vemo ad logön seimani se lifanef!

PEL LONIK

Toodan in Tat 'Utah' (Tats-Pebalöl) äsufom monapönodi dolaras jöldegtel demü nofü
neveütik, ed äsludom ad pelön oni medü dolarazims.

Hiel Grant Petersen seko ägetom könädis 8.200 se bank, ed äblünom onis in böket. Ab calans
no ämuadons in tef at. Flagoms ome peli kösömikum, ab söl Petersen esagom ones, das dolarazim
binon pel lonik, e das no ogetoy votikosi.

VÖG VOLAPÜKA YELOD DEGLULID

NÜM 5

MAYUL 2005

(Pads 33 jü 40)

O Volapükaf lens Valöpo!

Ünü mul pasetik eperobs fleni gudik. No spikob dö Volapükaf lens, do fümob, das äkompenom pö dials obsik.

Hiel Karol Wojtila äbinom man nekösömik. Äbinom Polänan, kel isufom dü lif oka tirenis tel jeikik. Ävobom in stonöp ad vitön küpäli cifodanefa, e neai äperom löfi gretik pro lomän. Äkanom studön kläno Godavi e poso päsaludükom as pädan. Dü yels mödik ävobom dis kobädim Godinoik.

Ab äsä ya esagob, äbinom man nekösömik, e suno ävedon lebijop. Ävisitob Vatikäni, kiöp äyufom Papali Paulus VI e mans at äflenikoms. Fino ävedom, om it, Papal Joannes Paulus II, e Pap äprimon ad sinifön plu ka büo.

Ätävom mödikna lü läns da vol. Pälöfom fa mens balugik. Kobädim edästurom lo om; ini vol nulädik äblinom nomis südöfik, noe tefü dins genik, abi tefü kondöt netas vola. Pato äkaketom veüti fieda: fied Gode, fied kemene.

Ko om elärnobs mödikosi; nen om binobs pöfikums.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom
Ralph

V:34:2005

GRAMATAGUL

Vilol-li yufön obi ad gebön verätiko vödili ‘-la’ len fin värba fa yümamalül pateilöli?

In Volapük dabinons vödils tel somik, sevabo: ‘-li’ e ‘-la,’ kels neai pakazetons.

Vödili ‘-li’ ya sevoy gudiko, bi malon säki – kodü atos pagebon mödo. Jenöfo, vödils tel at pagebons kobo, ven tefos säki, äsä ologol diso.

Ab vödil ‘-la’ notodon doti u mögi. Ekö sams anik:

- 1) Mögos, das pölob-**la**; (te mög!)
- 2) No sevob, va okömom-**la**; (ab dotob tefü atos!)
- 3) Sagoy, das reg okömom-**la** ini zif; (ab no binoy fümik!)
- 4) Lesagof dönu, das elogof-**la** sneki; (ab lesag ofa no esüädükon obi!)
- 5) Okömol-li-**la**? (Säkob oli, bi senob, das lüköm ola no ojenon!)
- 6) Binos gudik, das Volapük dalabon vödili somik, bi medü on, kanoy notodön sinifis feinik.

MOT KURADIK

Vom esludof libavilo ad nulüdön blöto päri tigridülas riskädüköl Bängaliyänik. Tigridüls, bäldotü vigs tel, päditons de jitigrin in nimagad zifa „Rangoon” (Birmän) posä ideidof tigridüli kilid nimülas. Jiel „Hla Htay,” kel labof ya cilis kil, yunikün kelas labon lifayelis mulas vel, äsagof, das ikeliedof ko tigridüls, ed isludof ad nulüdön onis .

PÖTÜ SEPÜLAM PAPALA JOANNES PAULUS II

Man gudik neai deatom; lailifom ai medü duns oka.

BÄLDIKAN E DEAD

Man golom da fot, konletom boadi;
Fenikom ai plu – tufi love jots
Vifo pladom. Mekon ome joadi.
Seadom oki. Seifom, labü dots
Alstotik. Vokädöm me vög laodik:
„Ag!” Dead it obinon vo gudikum
Ka lif somik!” Äpubon logod fädik
Deada; äsagon me vög nelaodikum:
„Evokädol-li obe?” Kisi vilol?”
Man pelejeiköl äspikom vifo:
„Vilob yufi ola, bi nidon ya sol,
Ad gefledön boadi sui jots flifo!”

PÄDÄNANS BENOSEKIK

Kultans in glüg zifa „Buffalo” (Tats-Pebalöl) no eseadons dü Mäsäd lindifiko ven tifan esnapom moni se konletabäset, ab eburnons se glügabams ed epöjutons omi.

Man erönom ini süt ko mon fa kultans degtel pesököls. Ab poldanapatrul, kel elogon kultanis at, id epöjuton mani, e fino efanon omi. In poldatood tifan päzanädöm fa pädänans vutik.

RÄT

Söl Viet ävisitom söri oka, nemü Kristin. Ävilom golön ko of lü teatöp. „Ab sagoy, das dramat binon negudik,” egespikof jiel Kristin. „Too sötobs komön pö on, bi posson oba, hiel Alek, binon balan dramatanas.” Söl Viet äbilibom su tikädöp okik. „Bi no labob possoni,” äsagob jiel Kristin, „no okömob.” Ab poso, äsagof, das ökömof. Kikodo evotacedikof-li? Rölet kion äbinof-li jiel Kristin possone?

(Tuvedot opubon in nüm okömöl)

TRÜIT KÜPÄDIK

Hiel Georg ed ob – dog pilüvon soalo – ün del et äspatobs jü vilag nemü Wallingford e, gekömölo usio, ävisitobs bötädöpi smalik nilü flumed ad takädön boso, e demü dins votik. No sevob kiöpo äbinom hiel Harris. Jenöfo, ad mufükön oki, imogolom mu göliko. Egekömölo, idedietom plu ka minuts foldeg ad smufetön butis oka; poso no älogobs omi plu.

Änügolobs ini bötädöp ed äseadobs obis us. Is äbinos bäldan, kel äsmökom pipi lunik kretik, e klüliko äprimobs ad spikön ko om.

Äkonom obes, das stom dela et ibinon jönik, ed egespikobs ome, das pro obs del jönik ibinon del büik; poso äbaicedobs, das igo odel öbinon del jönik. El Georg id älüükom jenöfoti, das klop äjinon plöpön mu gudiko. So, in mod at, änunobs ome, das äbinobs foginans in topäd et, e das ävilobs fövön tävi obas dü göd sököl.

Täno paud äjenon, dü kel älogedobs bogi glätik, bäldik e püfik, kel pälagon löpo, e kel äninükon trüiti. Äjänälön obi, trüit at. Äbinon fit saidiko mostöfik. Jenöfo, pö loged balid, äcedob, das äbinon gadut.

„Ag!” id äsagom bäldan, kel äsökom logis oba. „Et binon trüit jönik, no-li?”

„Si! vero nekösömik,” ämürob; ed el Georg äsäkom bäldikane viomödo trüit et kanonöv vetön.

„Plu ka pauns jöl,” ägespikom flen obas du älöpikom de stul ed äsumom yäki oma se klotikipedöp. „Si!” äfövom, „efanob oni bü yels deg tü del kilid mula okömöl. Efanob oni nilü pon medü staf hukopäskaröma smalik. Isagoy obe, das fit somik äbinon in

V:37:2005

flumed, ed isagob, das öfanob oni, ed idunob osi. Adelo no logoy fitis mödik gretota et in topäd at, cedob. Neiti gudik, o söls!”

So ämogolom, ed älüvom obis soalo.

No äkanobs deseidön logis obas de fit et. Vero äbinon fit küpädik! Nog älogobs oni – ed ekö! Penediblinan, kel anu ästopom plödü bötädöp, änükömom, köp in nam, ed i om äprimom ad lögon fiti.

„Ekö trüit gudik, no-li” äsagom el Georg, flekölo oki lü om. „Si! kanoy veräto sagön osi, o sö!” ägespikom man; täno, pos glutön biri anik, älüükom: „Ba no äbinols is ven fit at päfanon, no-li?”

„No!” ägespikobs, „binobs foginans in topäd at.”

„So!” äsagom penediblinan, „kodü at no osevobs, das ti bü yels lul ob efanob trüiti at.”

„Ol it efanol-li oni?” äsagob.

„Si, o sö! man plitik at ägespikom, „Efanob oni dono, tö klutabumäd – tü tim et äbinon klutakanäd – ün soar anik fridelo – e küpädikos binos, das efanob oni me musak. Iglob usio ad fanön paikis; fümiko no äbetikob trüitis, o söls! ab sosus ilogob fiti et gianagretik pö huk oba – diabö! Äsüpädob lemödo! Benö! Sevols-li, das vetot ona äbinon pauns teldegmäl. Neiti gudik, o söls oba! neiti gudik!!

Pos minuts lul, man kilid änükömom, ed igo om äkonom obes vio ifanom trüiti et ün göd seimik... Täno ämogolom, e pösod votik bigik, zänedabäldotik, änükömom ed äseadom oki nilü fenät.

Nek bevü obs äspikon, ab fino el Georg eflekon oki lü lükömölan nulik ed isagom: „Säkusadolös obi, o sö!, spelob, das

V:38:2005

mäpüd oba no nofülon oli – binobs foginans in topäd at – ab binoböv vemo danöfik ole if vilolöv konön obes vio efanol trüiti us.”

„Kin esagon-li ole, das fit pefanon fa ob?” äbinon gespik oma.

Egespikobs, das nek ikonon osi obes, ab, ön mod seimik, ätikobs, das fitifanan läbik äbinon om.

„Benö! Binos bisarik, vemo bisarik,” ägespikom nesevädan bigik smililöl, „bi jenöfo gidetol. Vero päfanon fa ob. Binos din bisarik, das no etuvedols osi. Binos vemo küpädik!”

So eprimom ad konön obes vio izesüdos düp lafik ad fifanön oni, e vio ibreikon stafi hukopäskaröma okik. Id äsagom, das pö lüköm, ivetotom oni, e vätöm okik ijnon vätoti de pauns kildegfol.

Täno ämogolom, e bötädöpan änükömom. Änunodobs ome tefü konots, kelis ililobs dö trüit; pämuadom vemo ad lilön onis, ed alikans obas id äsmilons ladöfiko.

„Binos vemo bisarik, das hiels Jim Bates, Joe Muggles, sö Jones, igo bäldikan Billy Maunders – alikans ekonoms vio efanoms oni. Ha, ha, ha! Benö! Benö! äsagom bötädöpan snatik ko smilil ladöfik.

„Si! oms binomsöv utans, kels ägivoms oni obe ad dajonädön oni in bog et, ifi ifanoms-la oni! Ha! Ha! Ha!

Anu äprimom ad konön obes jenavi verik. Jinos, das bötädöpan it, bü yels mödik, ifanom oni dü cilüp, no sekü skil u fäg, ab sekü fäd neplänovik, kel ijenon, ven cil inekomon in jul, ed igolom plao ad päskarön dü poszedel nidik ko lefad zü tuig petanöl.

Äkonom obes, das trüit at, ven ipolom oni lomio, äsavom omi de flapem, e das igo tidamastan äsagom ome, das ävöladon vo plu ka

V:39:2005

kalkulavipläg! Täno ek ivokon ome plödo ed ämogolom; dönu äflekobs obis ad lülogön fiti.

Äbinon vero trüit stunidabik; plü älülogobs oni, plü ästunidobs oni. Ästigedon eli Georg somo, das igrämom sui stul ad gudikumo lülogön oni. Ab stul äbrekon me kräk laodik kodü vet oma, e, ad savön oki, el Georg igleipom fitabogi, e valikos ifalon sui glun.

„Epäridükol-li bogi e fiti?” ävokädob dredäliko, e vifiko älökob obi.

„Spelabo no,” ägespikom el Georg, ab älökum oki küpäliko ed älogom züo. Ab ipäridükom oni. Ekö trüit su glun in dilils mil – sagob nümi mil, ab ba äbinon-la tum; no verätiko inumob onis. Ab ätuvobs dini bal bisarik e neplänoviki: no äbinon trüit pebainöl; no! äbinon trüit güpik!

(Fa hiel Jerome K. Jerome se „Mans kil in bot”)

GROD LUNIK

Fa hiel John Redgwell

Dü Krig Volik Telid pals oba ämutons vifön lü talutanüfalajelöp. Su löpot tridema fat oba äsagom mote oba: „Voms e cils balido!”

Ob binob cil balik onas. Pämotob ünü yel 1950!

KÜPEDOT

Fred benükon koapi, ab binos glif, kel glofükon nämädi tikäla.

V:40:2005

LAF DOBIK JUKAS

Tifan, kel isnapom jukis teldeglul päläsetom, ven ituvom, das äbinons te pro futs nedetik! Emojedom onis seko posä itifom onis se tood in zif ‘Bergen’ (Norgän).

MON AD SEGIVÖN

Ma säkablog enuik, nüremans mödik Britänik buons ad remön klotis, kelis no plidons, ka ad gekömön lomio ko nos.

Nüremans se Reigän Pebalöl belifons zänedo düpis mäldog a yel ad remön klotis. Mödikans vilons garanön, das olabons bosü ad jonön sekü steifüls okas, e ad no senön, das enespälons timi.

Jenöfo, 28% onas oremons bosü däspero. Igo ven sevons, das klot no lönedon ones, u das no gudiko seadöfon ones, 39% vomas oremofs oni pö jenet alik, kobü 16% manas.

Säkablog esävilupon, das 39% nüremanas suvo netuvons utosi, kelosi plidons.

JENÖFOTS

Kud neai betifon odele glifi; te sävaetükon adele nämä.

Stirans jäfudaskilik gaenoms repüti oka sekü teps e leteps.

Man binom liegik maä binom, no maä dalabom.

Badiman logon fikuli tefü pöt gönik alik; frediman, votaflano, logon pöti gönik tefü fikul alik.

VÖG VOLAPÜKA YELOD DEGLULID

NÜM 6

YUNUL 2005

(Pads 41 jü 48)

O Volapükaf lens Valöpo!

Dalaban Volapükagrupa in bevüresod emobom, das obinos tikamagot gudik ad penön Volapükatidodemi nulik ad givön limanes grupa pöti gönik ad dalärnön Volapüki. Ma om, limans alik grupa no sevons püki; mödikans binons te nulälans, ab ba lärnonsöv püki ko karadükam bosik.

Ai blümik ad dünön Volapüki, eprimob ad penön tidodemi somik.

Odabinon dils tel, sevabo: nüduq püke, kel otidon gramati medü vödastok smalik, e poso, in dil telid, reti gramata ko literat (kobü poedots) ad lölöfükön noli püka.

Äsä epenob löpo, dil balid olabon vödastoki smalik, bi no vilob säkuradükön studanis me vöds tu mödikis. Sinif vödas i pogivon nilo, dat studans no omutons ai sukön oni in vödabuk, kel peron timi e fibükon lanäli.

Jünu lärnods kil pepenons labü tiäds muadik: Vegobsös! Mofulobsös! In mofot balid! (Bi toods valöpo pagebons, esludob, das toodavöds binons pötiks pro tidodem nulädik, e tood alik dalabon mofiani ad mofön föfio toodi!)

Tidodem patiädon: „**VOLAPÜK PRO ALAN**” e papenon medü püks vel dis tiäds sököl:-

VOLAPÜK FOR EVERYONE; VOLAPÜK POUR TOUT LE MONDE;

VOLAPÜK FÜR JEDERMANN; VOLAPÜK PARA TODOS; VOLAPÜK PER TUTTI;

VOLAPÜK VOOR IEDEREN e VOLAPÜK PARA TUDO.

Spelob ladöfiküno, das tidodem nulik at olabon benoseki gretik.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom

Ralph

VI:42:2005

GRAMATAGUL

Kanol-li yufön obi tefü pasetatim värbas? Do gebi onas suemob pluuneplu, too dabinons jenets ven jenöfo no fümob dö geb pasetatima.

Pasetatim stabik pamalon me foyümot : **ä-**. Somo kanoy konön jenotis löliko in paset, samo:

„Ven **ä**binob pul yunik, **äl**ödob in dom vönik. Äsagoy, das dom at **pä**späkon, ed **äd**redob vemo ven **äl**ilob noidis in disnufaspad.”

Äsä logol, jenots valik at ejenons in paset; jenöfo bepenoy utosi, kelos ya ejenos, e kelos no binos plu.

Ab ven viloy kazetön sunädi jenota in paset, geboy värbis labü foyümot **e-**. Samo:

„Ün neit seimik äslipob dibikumo ka kösömiko, ven süpo noid laodik **e**jenon. Do äslipob, too ebunob se bed ed ästanob in cem dremölo.”

Is bespikoy jenotis tel, kels ijenons sunädo, süpo, e ad kazetön süpi at, geboy värbis labü foyümot **e-**. Fümo kanoy i gebön is foyümot **ä-** nenpöko, ab täno peroy seni süpa nepespetöl. (No glömolös, das foyümot **e-** pagebon valemo in spikots.)

Nu, ven viloy nüdranön fagikummo ini tim pasetik, geboy värbi(s) labü foyümoti **i-**. Samo:

„Ädremob nog äsä äkonob jenotis somik. **I**pasetikons yels mödik sis jenets at, ab neai **igl**ömob onis, ab nu **ä**binob ko flens, kels suemons obi.”

Ad memön gebi verätik värbas in pasetatim, skemat sököl oyufon oli mödö:

i-
(pün fagikün pasetatima)

e-

ä-
(malon süpi alik)

JAMODS TU MÖDIKS

Milats jamodas in ninän Laustraläna pojütöns de tovaskrubians ad nomükön numis ai glofölis nimas.

Jamods päblinons lü Laustralän ünü yels 1880 ad veigön blünotis travärü däsert, ab pälibükons ven trens e fledavabs iplaädons onis.

Bi no dabinsons ravanims natik ad tatakön onis, e ko bälätöps mödik, jamodanums in topäds zänodik, nolüdik e vesüdik Laustraläna eglofons tumödo.

Nolavans anik täxetoms, das num jamodas, kels zütevons in tops leveitik, numons za lafabalion.

Cifodanef in Laustralän Sulüdik enunon disini ad deidön nimis, kels eprimons ad nüdranön ini dalabots feilänik, e kels drinons vati, kel padesinon ad jips e ad veter.

MA HIEL MARK TWAIN...

Binob bäldikan, ed esevob töbis mödik, ab pluamanum onas neai ejenons.

***

[[Primot konota.](#)] Löpiologölo, ätövom, das inepubof. Ädelemufükom tofi de nam oka.

„Dav eفالon,” ätikom, golölo nevifiko jü länäd dagik.

Ab ba no äbinos dav, ba äbinos dren, kel ifalon de nam oma.

Kin sevon-li, va igo feys desirons semikna finoti votik fabas-li?

LEGIVOTS FEYA

fa Hans Neerbek

Bü yels mödik äbinos man yunik, man vemo yunik, ed as mans yunik voik, äbinom i vemo pöfik. Danü pöf gretik oka, äbinom vemo nekotenik e nenkuradik bi no äkanom lögon vio ökanom vedön gretikan in vol at.

Suvo ililom menis bäldik, kels äspikons dö fey gudik donü lak, e do ai ikofom spikotis onsik, too ägolom usao mu göliko ün göd seimik.

Äzülogom zü om ad fümön, das nek äbinon nilo, täno ädoniokienom, äsä ikomandons bäldikans, ed ävokädom kilna: „O fey gudik, kel lödon in lak at, pubolös e lilölös obi!” Sunädo älöökum boso jemiko, ed äprimon ad mogolön.

Tü timül at, rids lunik ävisipons, e vom jönik äpubof, kel älenlabof klotedi vietik äsi letuigi grünik namo.

„Kif binof-li?” ästötom man yunik.

„Binob fey gudik, keli ävokedol,” ägespikof me vög klilik. „Kisi desirol-li?”

„Ag!” ägespikom yunan, „nosi!”

„Säkolöd! äflagof.”

„Desirob ad vedön famik, desirob vedön gretik e pesevöl fa vol lölik. Ab no kanof yufön obi.”

„Lesi!” ägespikof, „kanob yufön oli.” Ed älükömofo lü om, äkontagof logabobis oma me letuigi grünik oka.

„Logolöd!” ävokädof.

Ed älogom zü ok dü tim saido lunik.

Älogom soli redik, kel äsülöpikon tö flan votik laka po lefogs, kels päkölons fa köls mödikün. Älogom floris goldik zü lak, stamis dagik in fot äsi donaplanemi, kö böds ägalikons se slip.

„Kisi logol-li?” äsagof.

„Logob dinis nenumovik,” ägespikom, „dinis, kelis neai büo elogob. Vilob penön dö ats; vilob poedön dö ats e konön atis menes valik, kels no kanons logön onis!”

Dunolöd atos!” ävokädofof, ed änepubof.

Ägolom lomio, ed äpenom dö dins, kelis ilogom, e dö mödikos plu, das anu äkanom logön tü del alik. Ed atos päbükos e pädabükos fa om, ed ävedom pesevöl e pestümöl as poedan gretik da vol. Ab ün del seimik, ägolom dönu lü lak, ed ävokädom feye dönu.

Äkōmof ed älūlogof lü om pestupüköl.

„Desirob ad binön jōnik,” äsagom. „Desirob ad labön jipuli jōnik, kel olōfof obi e kel ovilof binön matan obik.”

„Kodü atos,” äsagof, „vilob yufön oli dönu.” Ed älükōmof lü om, e me letuig magifik oka äkontagof logabobis.

„Lūlogolöd lü ob!” äbüdofof.

Ed älogedom lü logod ofa milagik ko logs blōvik nidik e herem goldik, kel älagon pō flans bofik logoda me krugūls fimik, cūgs ofa redūlik e gug vietik.

„Kisi logol-li anu?” äsäkof.

VI:46:2005

„Logob utosi, kelosi neai esuemob. Sienob lekotenik e läbik. Sekü atos, kredob, das okanob tuvön jipuli yunik, keli okanob löfön.”

„Lesi! Dunolöd osi,” ävokädofof, ed änepubof.

Äkolkōmom jipuli, jiplini benädik. Ed älogedom lü of ed äspikom ko of. E spikōlo dinas mu jōnikas, ävedof jōnik kodü atos, ed ävälom ofi as matani.

Ab ün neit seimik ägolom dönu lü lak ed ävokädom dönu.

Fey äpubof ed älogedof lü om blamōlo.

„Egetob jiplini äsi lafi reigäna,” äsagof ome, „e too no kotenol. Desirol-li nog bos?”

„Lesi!,” ägespikom ed ästepom föfio. „Desirob oli!”

„Kisi säkol-li?” ävokädofof, ed ämostepof.

„Binos verik,” äsagom. „Ol äfägükol obe ad poedön, ad löfön, e lif oba ebinon äs fab. Ab no plidob utosi, kelosi egaenob ed egetob, if no kanob labön oli it. Mutol yufön obi pō naed at lätikün.”

„No kanob osi,” äsagof. „Neai ejenos, das heroedan egaenom feyi gudik!”

„No kredob pō fabs,” äsagom.

„Fümö! bi kredol pō ob. Ab atna no kanob yufön oli.”

„Kidolös obi te balna büä ditobs de ods,” äsagom ed äkipom nami ofik, kel äbinon svidik e flifik.

Täno estepom föfio ed äkidom ofi su logabob; ädremom, bi äbinos äs vien gladik.

([Finot](#) konota binon futü pad 43).

VI:47:2005

ZEILIMÄKAN

Fa hiel A. Gladilin

Bü tim anik futaglöpäd obsik äbinon malädik. Mät alik äfinükon 0 – 0. Lüloganef ämüron nekoteniko. In gasedem spotik ävutons komips cedas. Äpenoy, das taans änekanoms mäkön zeilis. E drätodans päblamoms, bi äklienoms lü mäts te taediks e lü seks „nefūmik.”

Bevü mödot cedas somik, id etuvob küpeti drätodana famik, kel äsagom: „Givolöd obe pledani, kel no sevom ad rōnön, kel no sevom ad lovestürön glōpi pledane votik, kel no sevom driblön, sed to atos, kel sevom mätön zeili dü mät alik – ed obinob mu kotenik demü atos!”

Ämeditob osi. Valikos, kelosi drätodan ämäniotom, ob no äkanob dunön. Ab mäkön zeilis-li? Atos sötos binön lärnovik. Ädrätodob obi dü yel lölik. Ämäkob zeilis rönölo, stanölo, dofalölo e ko lanäl. Äküpedob ai guli detik u nedetiki zeilöpa. Pianiko ävedob skilikum. Sunädo posä ätridodob glöpi, ekö on in filät. Lä ob pisvilupos nüvobed, sevabo: glöp – mäkäd – zeil!

Pos yel bal drätoda somik, ägolob lü drätodan famik at ed esagob ome: „Deli gudik! Ob binob utan, keli sukol. No sevob rönön, no sevob lovestürön glöpi eke, e dredob ad driblön. Ab kanob garanön ole, das omäkob zeili dü mät alik!,, Klüliko ismilom, ab kvip oma äneplöpon sovemo, das äsludob ad blufön obi.

Dü plägamät, ämäkob zeili. Dü mät kvipa telid, dönu ämäkob zeili – e fino dü mäts kvipa balid ämäkob zeili dü mät alik. Balna igo itridodob glöpis kil ini filät, ab atosi no edönuob, bi äpluos nämeti oba. E pläo, ma baläd, istipükoy zeili te bali, e zeil at äbinon ya fümik.

Primo valikos äbinos fasilik. Te ästanob nilü zeilöp; nek lovestürom glöpi obe, e taans no äküpälom ob. No älaboms nitedi tefü ob. Te zeiligaledan älülogom obi semiknaiko äs lägivot nefrutik.

VI:48:2005

Ab täno, flenädans oba älüronoms ed ästiroms glöpi lü ob. Ädunob stepis anik flanü oms, e fino ämäkob, nenzogo, zeili.

Latikumo ägivoy obe galedani. Ab vaniko. Galedan at ya ikösömikom ad rönön e ad driblön. Ab ob ästanob us soalo nen dunön seimosi. No ädulos soiko dü tim lunik, bi fino galedan oba äprimom ad paskänön e fino ärönom mo. E tü minut at ikömon mögod de zänod futaglöpäläneda, imäkob zeili – e su boed leäktronik äpubon nem oba. Klüliko ävitob ai stanedi „flanü zeilöp.”

Pos atos, galedans tel ägaledoms obi. Ab balido: kvip taik äbinon anu nen pledans tel, e telido: i pledans tel at no äkanoms stopön obi. Äsimulob ad lindifön tefü valikos, äfeifob melodi seimik; täno, no pespetölo, äserönob, ätridodob nämiko glöpi : Zeilö!!

Latiküno no stanob plu su läned. Lögs obik no ledutons pöpe; mutob träitön onis kälöfiko! Seko dü stom gudik, seatob su yerb, solob obi u reidob buki. Äs spotan gudik, binob ai studan. Studob sanavi, e dü takädüp bevü lafs tel mäta, reidob tidabukis oba dü minuts deg. Ven reinos, gebob reinajelömi oba. Primo lülogans äluifeifons lü ob ven ämaifükob reinajelömi oba u ven äseadob obi koveniko ad reidön buki seimik, ab poso ätakedons; anu kömons te ad logön obi, bi älelogoms obi äs sirkudafopani. Pro galedan pösodik oba, dinäds evedons badikums ka büo, bi anu mutom stanön nilü man, kel seatom e reidom. Pabesmilom fa lüloganef e plafikom. Fino rönom boso lü zänod läneda ad muadön oki boso e ad sätenidükön muskulis oka. Sunädo bunob neseimao – getob glöpi – tridodob – e gegolob. Leror lüloganefa in stadion nunon obe : ZEILI!

Futaglöpäd nen zeils no binon nitedik. Fredob vemo, das lülogans no perons timi völadik ven lülogons obi. Gekömons lomio mu koteniko ad lifädön lifi delik nogna. Fred kinik, das nek vilon finidön futaglöpädi!

VÖG VOLAPÜKA YELOD DEGLULID

NÜM 7

YULUL 2005

(Pads 49 jü 56)

O Volapükaf lens Löfik!

Mödikans vakenons tü dil at yela. Sol nidon e dabinos pöt gönik ad juitön topis difik da vol.

Egetob potakadi de Vicifal Caraco, kel vakenom su nisul : Santorini (Grikän). Penom obe sökölosi:

„Glidis flenik de nisul „Santorini,“ kel binon ret volkana, kel äsplodon za ün yel 1500-id bü Kristus. Dil zänik nisula änepubon disi mel. Mifät et älanon bo eli „Platon“ ven äpenom dö eleän „Atlantid.“

E fino kleilükom nemi nisula : Santorini ← Santo Rini ← Santa Irini ← jisaludan „Eirini“ = püd saladik.

Id egetom potakadi de flen Schlemminger, kel visitom zifi Tallinn (Lestiyän). Penom obe, das binos täv degfolid, keli edunom lü län at. Kleilüko binon län, keli löfom vemo.

Gasedili obas edunob gölikumo ka kösömiko, bi ob it otävob suno lü zif Scarborough su melajol lofüdik Lingläna ad lifädön vakeni len mel.

Valikosi Gudikün Ole ed Olikanes

Sedom
Ralph

VII:50:2005

GRAMATAGUL

Balan reidas obsik fövom säki oka: „Danis sedob ole demü kleilükam tefü pasetatim värba. Ab sagoy, das in Volapük dabinos fütüturatim in paset. Atos jinos obe netikavik. Binos-li jenöfo so?

Lesi! Cedob, das Volapük binon pük bevünetik soelik, kel dalabon tikamagoti somik. Panemon pasetofüturatim värba. No dabinon in pük rigik fa el Schleyer, ab revidan Volapüka, hiel Arie de Jong äcedom, das tikamagot somik äbinon zesüdik ad jonön bos, keli püks bevünetik votik no äkanons fomälön.

Ad lölöfiko suemön pasetofüturatimi, mutoy lelogön pasetatimi värba äs vol votik, kel dabinon flanü presenatim. Ekö sam gudik:

„Älogof menis magodas vönädik in fabriköps mödik läna, ed äbinof us tiko kobü ons.

Ifidoy gödo in dom; anu ävobons in fabriköp ad gaenön moni nemödik; poso ögekömons dönu ini dom ad fidön. Äjinos ofe, das lif äbinädön te me fid e vob.”

At binon konotil lölöfiko in paset. Labobs pasetatimi kösömik (medü el ä-); täno labobs „pluka-pasetatimi” (medü el i-); lätiküno labobs timi fütürik in paset at (medü el ö-). Valikos in paset!

Sekü atos, pasetofüturatim pagebon te in paset! Neai pagebon in presenatim!! Pöloy if värbs, kels dugedons värbatimi at no binons in pasetatim. Jenöfo ereidob lartügis, kö värbatim at pegebon ko värbs presenatimik, ab atos no binos verätik.

Memolös, begö! das pasetofüturatim pagebon te me värbs in pasetatim!

VII:51:2005

LUP E KAPAR

Lup älogon kapari, kel äbäläton

Koteniko su kliv mu skapik,

Kiöpo stonils japikün bapik
Ya ätegons ga gluni lölik;
Kisi dunön, bi veratiko pübäton!
Ävokädon kapare: „Nu nexänolös!
Isio kö yerb grünükün
Glofon bundano, äsi jönükün,
Ko smek stunabik, gudükün!
E me vög laodik vokon: „Kömolös!”
Ab kapar löpo no pemoton ädelo.
Älülogon donio lü lup faemik.
„Nu sevob ya kodi ga verik!
No nitedon ole fid obik,
Ab bälid ola: saunob is löpo!

DÖ NÖGS E NÄNS

Man smalikün at se Lisladän,
Kela fat, id om, binom nän,
Ävilom nenzogo gutön gladeti;
Äbinom vi! koldik, täno fladeti
Viskida ädrinom se Danän.

Nögs gokas valöpo pafidons,
Ab famülans in län at vo pidons,
Das panögons ma mödots,
To mödikanas cödots,
E bridans in tef at no gidons.

***

Cödolöd dugani kondötü sökanef.
Suäm gretöfa binon gidid.

VII:52:2005

VERAT POTÜVON FINO

In zif ela Vladimir älödom tedan yunik nemü Ivan Acsionov, kel ädalabom selidöpis tel e domi bal. Äbinom man gudalik labü herem zenablonik e krugulik. Äkanitom gudiko ed äplidom ad kosädön ko votikans.

Ün del bal hitüpa, tedan yunik at esludom ad tävön lü yelamaket. Äsä äglidom famülanis, matan oka äsagof ome:

„O Ivan, no tävolös, begö! lü maket. Begob oli, no tävolös usio! Dü neit at elogob oli in drim.

Smililölo, el Ivan äropom ofi:

„Suemob oli, o matan oba: töbol oli, das ojuitob obi tuvemo... ”

„No, no binos somo – ägespikof läd – Igo ob no sevob kikodo töbob obi. Ab dü neit at elogob oli in drim äsä älüvol zifí. Herem ola piköton e kap ola äbinon gedik, äs largent. Binos mimalaloged.”

El Ivan äsmililom mödo.

„Güö!! Äsagom. „Ekö malaloged gudik. Sinifos, das olabob gaenäti gudik e tedi legudik. Binolös läbik, begö! Oblinob ole e ciles legivotis jönik.”

Ed esagölo osi, iprimom tävi oka.

Itävom fagoti saido luniki ve veg ven ikolkömom tedani votik, keli äsevädöm. Isludoms ad lifädön neiti kobo in lotidöp. Ifidoms ed idrinoms mödo, poso igoloms lü bed in cems tel nilädik.

El Acsionov äläädöm oki ai göliko. Ägalikom seko bü gödalulit ed ävilom frutidön stomi gudik ad fövön tävi okik. Ägalükom i bökani, kel idugom omi jü lotidöp, ed äbüdom ome ad stömön jevodi. Äpelom lotidöpani ed älüvom. Itävom fagoti saidik vega, täno

VII:53:2005

ästopom tö bötädöp ad takädön, i ad fidön jevodi. Tü fidedadüp, äseadom oki dis priel, äbonedom fidedi e büä idünoy omi su tab, äsumom gitari oka ed äprimom ad pledön.

Süpo älilom su süt noidi klokas. Klüliko ätefon calani seimik. Vab, fa jevods kil petiröl, änükömon ini yad ninik. Änexänom mu spidiko pösod, fa soldats tel pedugädöl.

Lükömölan at nulik älogom züo, täno älükömom fümäliko lü el Acsionov.

„Kim binol-li?“ äsäkom omi ön mod groböfik e sevärik. „E kiöpao binol-li?“

El Acsionov ägespikom plütiko, täno älüükom:

„Ed anu, das sevol valikosi tefü ob, vilol-li drinön bovüli tieda ko ob?“

Ab calan iprimom dönu ad bespikön omi.

„Kiöpo elifädol neiti? Äbinol-li soaliko? No äbinol-li ba sogü tedan? Elogol-li omi tü göd at? E kikodo elüvom so vifiko?“

Kikodo ai dönu äsäkoy ome säkis valik et? El Acsionov no äkanom suemön osi. Äsagom verati balugik, täno äsäkom:

„Ab kikodo besäkol-li obi somödo? Binob ni ravan ni sasen. Tävob demü tedods oba. Kisi sinifon-li säkis valik at?“

Calan ävokädöm soldatis.

„Binob poldan,“ äsagom, „e, if besäkob oli, dabinon kod mu fefik. Aneito tedan, kel älädom näi cem ola, pedeadükom. Kiöpo binol-li päkem olik? O soldats! sädütolsöd oni ome, sukolsöd valöpo!“

Soldats änügoloms ini cem kö äbinons päkemi e sak ela

VII:54:2005

Acsionov. Ämaifükoms päkemi ed äsukoms valöpo. Süpo poldacalan äsetirom se sak ela Acsionov neifi.

„Lü kin leduton-li neifi at?“

El Acsionov änilikom lü om. Neif se sak oma äbinon me blud pestenöl. Ti äsevälöfikom.

„E blud at? Lio plänol-li osi“ äfövom calan.

El Acsionov ävilom gespikön, ab no äkanom tuvön vödis. Ästötöm: Ob... no sevob... neif at... ob... no sevob... no leduton lü ob!

„Agödo“ äsagom mu seväriko calan, „tedan pätuvom deadik su bed. Nek, plä ol, äkanom dunön somikosi. Yan lotidöpa päfärmon ninao. Ol äslipol jenöfo in cem nilädik. Ed anu, ekö in sak ola neif me blud pestenöl. Kuradö! koefolöd miduni ola! Moni liomödik etifol ome?“

El Acsionov äyulom, das no äbinom ok it, das neai plu ilogom tedani sis tim fideda kobik, das ruabs jölmil, kelis ituvoy in sak äledutons oke, e das neif ko blud pestenöl no äleduton oke. Ab vög oma äprimom ad dremön, logod oma äpaelikon äsif vero äbinom döbikan it. Koap lölik ela Acsionov ädremon.

Poldacalan äbüedom tanön omi e dugön omi ini vab. Päjedom ninio äs midunan; nams e futs oma päjänädons. El Acsionov däsperik äbekrodon oki ed ädrenom.

Valikos, kelosi ädalabol pämosumon ome: mon e päkem, e päblinom ini zif, kö päfanäböpom. Vüo, seivid tefü om pädunon in „Vladimir“ – lomazif oma, ed ituvoy, das äbinom man gudälük. In tef at alikans äbaicedons. Pos seivid at, el Acsionov päsedom ad pacödön tefü sasen tedana zifila „Rianzan“ äsi tefü tifot ruabas dudegmil.

([Reti konota](#) at kanoy reidön in gasedil mula balidkömöl)

VISIT LÜ ZIF „SOUTHEND”

Fa hiel John Redgwell

Pötü motedadätazäl jimatana obik, ätävobs lü zif „Southend-len-Mel (Linglän). Bää ämatikobs, ävisitobs suvo zifi at. Dü cilüp oba ävisitob oni ko pals obik. Toä mödikos ecenon, ye zif blibon zif ot, keli ai enolob; jenöfo zif ot, keli pals obik, igo lepals obik, äsevons.

„Southend” dalabon melaponi lunikün vola lölik. Trenil vaibon menis vegü melapon, äsi dönuo lü melajol. Dü yels büik träm ädunon otosi. Jenöfo dü lif lepals obik, äbinons träms da zif lölik. Nu nog logoy nibudis nennufik, kels vaibons visitanis vegü süt len melajol. Ven äbinob cil, äplidob vemo ad tävön in nibuds somik.

Ünü yels mäldegs visitans ti valiks ägolons lü el „Kursaal.” Vöd at sinifon Deutänapüko „Sanalecemi,” ab el „Kursaal” in zif Southend no binon sanalecem ma siäm geböfik. Binon legad kö binons muadadins valasotik. Äbinon mu pöpedik bü Krig Volik Telid, äsi dü cilüp oba, ven äkanoy lilön vögi oka me tonodatanöms, ini kels äpladoy könädis. Ün tim et mens nemödik ädalabons tonodatanömis lönik. Ünü yels mäldegs in el „Kursaal” id äbinon „Mön Deada.” Mans yunik äbemonitons motoralesaikulis zü mön penditik vemo vifiko. Sekü atos, anikans pädeidoms. Bü yels anik, el „Kursaal” pifärmükon, ab anu dönu maifon.

Ünü mayul jenon flitömajov. Flitöms laodik flitons love zif ä love melajol, e mutoy färmükön lilis fa doats, dat no sudikoy!

To cens mödik, „Southend-len-Mel” blibon zif ot, keli äsevons lepals obik. Nog kanoy remön koanafitis lä buigils len melajol u tävön me bot lü jol provina „Kent” u lü Nisul „Canvey.” Va binoy yunik, va bäldik, kanoy juitön ai deli in zif „Southend.”

LAPÄNANS

Lapänans, u els „samerna,” nemi kelik buükons (ed at binon nem calöfik), elödots geiliko in topäds nolüdapovik in Norgän, Svedän, Suomiyän e Sibirän sis rutim. I penemons „Lindiyans Skandinäna,” bi jenav oka labon mödikosi kobädo ko lindiyans.

Vönaoloveiko Lapänans äbinons nomads – äsökons renis sosus ets ägolons se lefots, kiöp älödons dü nifüp, jü bels, kiöp älödons dü hitüp.

Adelo dabinons te Lapänans za kilmil, kosid kelas binon renibrid. Mödikünans onas lifons äs ret Svedänans, ab Lapänans getons tatayufi ad dakipön püki oka, kel panemon eli „samiskan,” äsi kulivi okik, samo: klots kölöfik okas.

Ab renibrid penulädükon. Anu geboy nifavabis, flitömis e radioni. Büo Lapänans äkosididons okis de renis oksik. Sekü atos, katastrof ela „Chernobyl 1986” id äbinon katastrof ones. I renis, i nulüdot oka pävenenons fa stralamikodab. Ünü mul yanula yela 1994 imutoy deidön renis 188.000, bi äninädons eli Celsius 127 tu mödiki. Ab dalaboy nog speli. Ninäd ela celsius eläsikon vifikumo ka itäxetons jäfüdisevans, do lecedoy, das säkäd tefü ninäds geilik ela celsius odabinon nemuiko jü yel 2015.

STOCKHOLM

Cifazif „Stockholm” penemon el „Venezia Skandinäna.” Jilautan „Selma Lagerlöf” äbepenof eli „Stockholm” as „zif, kel floton su vat.” „Stockholm” topon su nisuls degfol bevü Lofüdamel ed el „Mälaren,” lak kilid gretikün Svedäna.

Kiöpio goloy in „Stockholm” no binoy fago de vat e bots. Vat binon so klinik, das kanoy päskarön salmi e svimön in zänod zifa. Dü nifüp vat solidikon ünü mul za bal. Ekö vat, nisuls e

bels, kels mekons eli „Stockholm” zifi jönik somik. Nem votik ela „Stockholm” binon „Mälardrottningen,” sevabo „Jiregan Laka Mälaren.” Anu zif labon lödanis balionas bal e laf.

VÖG VOLAPÜKA YELOD DEGLULID

NÜM 8

GUSTUL 2005

(Padss 57 jü 64)

O Volapükaf lens Valöpo!

Tü del 14-id yulula elabob blesiri gretik ad kolkömön Vicifali Jean-Claude CARACO pöti visit oma lü Linglän. Ebespikobs stadi anuik e fütürik Volapüka.

Äsä okanols reidön su pad 63, esedom obe kopiedi potakada fa söl Rosenberger pepenöla, kel nüdugon „Volapüki pemenodöl” sonemik ad plaädön püki ela Schleyer. Disin ela Rosenberger in tef at binon ad jafön püki votik, kel binon suemovik fa utans, kels dutons lü kuliv Yuropik – sevabo: ad „Yuropükön” püki bevünetik. Ekö tradutod vödema, kel züon potakadi:

„El „Reform-Neutral” binon pük mekavik vemo pötik pro kosäd bevünetik bi binon fasilik ad suemön pro alan kuliva Yuropik: dalabon gramati balugik (deklin bal, konyug bal) e nomis kuratik prona, penama e stuka vödä; pestabon su vuls bevünetik e labon lotografi bevünetik e seko givon magädi püka natik. El „Reform-Neutral” binon fasilik ad penön e spikön. Utan, kel dalabon vödastoki, e kel elärnon nomis gramatik, kanon spodön sunädo ko foginans. Blufolös oni! Ed ologol vio balugik evedon kosäd bevünetik pos pub ela „Reform-Neutral.”

Pos steifüls anik ad rivön püki somik, el „Interlingua” lofon oki obes anu in tef at.

Läbo dokan Arie de Jong äkanom metodön Volapüki nen perön oni. Ma slopans ela „Interlingua,” ya etuvoy püki mekavik gudikün, bi alan suemon oni – ab binos-li jenöfo verat?

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom
Ralph

VIII:58:2005

GRAMATAGUL

Reidan penom: „Kin binon-li yümäl vü vöd Linglänapükik : „*keep*” e tikamagot „*to notice*,” sevabo: „küpön”? (= *bemerken, remarquer, remarcar, notare*).

Äsä sevoy, Datuval ävälom vödä modik Volapüka se Linglänapük. Bal vödä et äbinon : küpön, kel, niludoy, dekömon de vöd Lingläna-pükik : „*keep*” ad sinifön : „*to notice*” (= *bemerken, remarquer, remarcar, notare*).

Väl somik jinon bisarik, e mutoy säkön : Äsuemom-li hiel Schleyer Linglänapüki saidiko? Mutob koefön, das neai elogob samädi Linglänapüka fa el Schleyer pepenöli. Sevob, das jenöfo äpenom penedi Linglänapüko ad yufön mani votik, kel älabom soni in Tats-Pebalöl, e kel no äkanob penön it. Id äbinom pükavan ko nol gretik pükas alsotik. Kikodo, täno, ivälom-li vödi „*keep*” ad sinifön „*to notice*”?

Ekö dil tefik peneda, keli esedob lü reidan löpik in tef at:

„Ma el „Cherpillod” KÜP dekömon de KEEP Linglänapükik. Kanos-li binön, das el „Cherpillod” neverätikom? Binos-li mögik, das KÜP dekömon de värb latinik CUPERE? Atos binos tikavikum. Ön jenet somik, rig jäfedik värba binon genik. Sagoy, das valikos in lif binos fino genik! Ab kanos i jenön, das el „Schleyer” äsukom vödi pötik in vödabuk

Deutänapükik/Linglänapükik ed ituvom fraseodi: to keep in mind; to keep in view, (= im Sinne haben, im Auge behalten, tenir compte de, ne perdre pas de vue; recordar que, no perder de vista; tenere a mente, avere in vista) ed isludom, su stab somik, ad daoptön vödi KEEP ad sinifön : „to notice.”

Ba reidans votik olabons-li pläni gudikum?

DOG E LUP

Dog äslipon fo yan doma gretik.
Älükömon lü dog lup faemik.
Dog äsagon one ko dred in lad:
„Te skin e boms binob. Odel in gad
Ojenon mated: ofidob dinis
So mödikis; jenöfo ya grinis
No äkanon bevü vöds klänedön:
„Gekömolöd odel ad fidedön!”
Lup ämogolon, e tü del sököl
Ägekömon ko spel gretik ad föl
Pötita oka. Ekö dog su nuf!
„Ejenon-li mated?” säkon ko suf.
„Lesi!” dog vokon, ab ekö konsäl!
Ven tuvol obi slipöli bü zäl,
Satükolöd ga desiris ma ned,
E no stebedolöd jüi mated!”

DÖ MAN E LÄD FOPIKS

Flen oba, kel äsmökom tumödo,
Äsmökom fe zigaris ya gödo.
Lü sepülam egolob,
E neai oglömob
Fleni at, kel äsmökom tumödo!
Läd fopik, kel ädrinof tuvemo,
Ädonükof ga kapi fe jemo.
Moni mödik egerof,
Oni efe eperof.
Läd fopik, kel ädrinof tuvemo!

VERAT POTÜVON FINO (BÜFINOT)

Jimatan hiela Acsionov ädäsperof. No äsevob plu, kisi tikön. Cils oka äbinons smaliks. No äkanof leadön soalön onis. Seko ädevegof lü zif kö matan äbinom fanäban kobü cils oka.

Primo no ädaloy ofe visitön omi. Ab iflekof oki lü calans veütikum e fino idaloy ofe visitön matani. Sosus älogof omi : fanäböpani peklotöl, nams e futs pejänöls, kobü ravans e sasenans, vom miserabik äsvenof.

Äseadof oki näi om ed äprimof ad nunodön omi tefü domikonöm, ed äsäkof ome, kisi ijenos. Valikosi äklülükom ofe. Poso äsagof ome:

„Kisi kanobs dunön ad süadükön cödanis, das binol nedöbik-li?”

„Nedob flekön obi lü lampör. Om suemom, das binob nedöbik.”

„Ya edunob osi,” ägespikof matan, „ab lapel obas neai elükömon lü om.”

El Acsionov ädonükom kapi.

„Drim oba, seko, äbinon veratik” ämürof ome matan. „Ilogob oli labü kap gedik, ed ekö – herem ola ya igedikon kodü dol. Ag! bis üblibol domo!” Ed esagöl osi, älöfülof heremi oma ko drens in logs.

Täno, pos timül seila, ämürof ome sofiko:

„O Ivan! Binob matan ola. Sagolös obe verati: döbol-li?”

„Id ol, dotol-li dö ob?” ägespikom el Acsionov ko biedäl. Äklänedom logodi vü nams ed ädrenom. Tü timül et änükömom soldat. Tim äbinon ad mogolön. El Acsionov, naedü lätikün, äglidom matani oka äsi cilis.

VIII:61:2005

Soaliko, ämeditom lunüpo dö spikot et. Utos, kelos mödiküno ätomos omi äbinon jenöfot, das i matan oka idotof dö om. No isäkof ome, if äbinom jenöfo sasanen. El Acsionov ätikom: „Plä God, nek kanon sevön verati, nek kanon suemön, das vo nedöbob. Ome it mutob plekön. Te de Om kanob spetön milagi.”

Sis del et, el Acsionov neai ipenom lapeli lü lampör. Anu iperom speli alik. Ye äfövom ad plekön Gode.

Päcödetom ad lebat e ad vob mütik. Ad koefükön omi, pädatomom. Täno, sosus vuns oma isaunikons, päblinom, ko midunans votik, ini fanäböp.

Anu herem oma äbinon vietik äs nif. Fred valik büik oma inepubon. Ägolom nevifiko, päblegikom ed äspikom nesuvo. In fanäböp iprimom ad fabrikön jukis. Somo ägetom moni anik. Iremom buki tiädü : „Lif Saludanas”, e ven ädabinon lit anik in leziöb oka, äreidom ed äreidom dönu buki oka. Äkomom pö Mäsäd tü sudel alik: äreidom penedi bibik ed äkanitom plekis. Ikipom vögi jönik, ed ekö valikos, kelos äretos ome. Fanäbs votik älöfiloms omi ed ädigidoms gudäli oma. Kompenans at miventürik oma änemoms omi : „lefatül” ed äsagoms, das äbinom man saludik. Alna, ven äzesüdos ad dunön bosu veüta, älükonfidoy osi ome; if ädavedon feit bevü fanäbans votik, älükonfidoy dini cödote oma.

El Acsionov neai ägetom penedis de dom oka. Lio ästadons-li löfäbs oma? Älifons-li nog? Ädeadons-li? Äsevom nosi plu.

Ün del seimik älükömon lü fanäböp grup nulik cödetäbas. Tü soar lüköma atanas, fanäbs valik äzüoms lükömölanis nulik ed äprimoms ad besäkön omis.

„Ed ol-li?” äsäkoms. „Kiöpao kömol-li? Se zif kinik kömol-li? Se vilag kinik-li? Miduni kinik edunol-li? Kikodo ecödeto-li oli?”

VIII:62:2005

El Acsionov äkomom. Ko kap donik, älilom säkis äsi gespikis. Balan lükömölanas äbinom man geilik, ya bosu bäldik, labü balib gedik, ab nog fulü viläla. Äkonom dinädi sekü kel ifanäbükom.

„Ad sagön ole verati,” äsagom, „no edunob nosi badik. Te elivükob jevodi, kel ätrotom po vab. Mastan ona itanom jevodi vabe ad dugön oni domio. Päküpodob pö dun at e päkusadob fa mastan tifa pedesinöl jevoda omik.”

„Veratos, das ilivükob nimi, ab no ädesirob ad tifön oni. Ävilob te kömön lomio spidikumo. Reto, mastan jevoda äbinom flen oba. Ekö jenav oba. Ab cödans äbliboms pö ced okik, das itifob jevodi, ed ekö ob is. Pö jenets votik, veratos, das itifob, ab kisi-li? kiöpo-li? kiüpo-li? Kin kanon-li sevön osi? Ädabinons dins fefikün, e sötob fe binön is ya sis lunüp. Ab neai äplöpoy ad sevön atosi. Plao, pefanäbükob anu, e ad nos! Nos gidos! Fümiko binob anu in fanäböp. Ab no kudolös tefü ob. No oblibob is lunüpo...

Balan fanäbas äsäkoms:

„Se topäd kinik kömol-li?”

„Se zif Vladimir, e nem oba binon ‘Macario.’

El Acsionov älöükom kapi.

„Elielol spikön dö famül ela Acsionov?” äsäkoms me vög drem-ilöl. „Lifons-li nog?”

„Fümiko elielob spikön dö ons! Fat onas pácödetom ad fanáböp. Ab atos no sinifos, das binons liegiks. Fat onas äbinom nendoto äs ob. Ab mot ya edeadof sis nelunüp. Ed ol, o flen gudälík, kikodo binol-li in top at?“

([Dili lätikün konota](#) at kanoy reidön in gasedil mula balidkömöl!)

VIII:63:2005

ROSENBERGER – VOLAPÜKAN REVIDIÄLIK

Flen Caraco esedom obe kopiedi potakada dätü d. 28id prilula, yela 1914 fa söl W. Rosenberger pepenöla lü flen hiatana. Ekö diso vödem ona:

Söl palestimöl!

Danob vemo plo kad flenik ola dätü IV 19, keli elilädob ko smalüg.

Enolob, das mebaston peployegom fa Sleumer edilsumob pötü konlet plo mebamal at e evüdob i lilädelis timapenäda obik „Progress“ dilsumön. (Fileigolös N 4-18 dätü VIul 1913!).

Elabob gäli getön ädelo kadi flenik de s. Sleumer se Konstanz dätü folul 23id.

Ibinoböv viliko sogü vpels in Konstanz in dom ut, in kel evisitob lätikna maseli obsik in jölul 1909.

Ab, ab – o vp löfik obas! Disod oma binom logik, if (bi) Cifal vpelas kanom penön nen senön pöki „Läd Trost se Graz ebinom iso“! I, memaston ob epenoböv negelo pla „mebaston“.

Ko glids ladlikün d.d.o. [dünan divodikün olik] Rosenberger.

In Volapük adelik vödem löpik binon:

O Söl stümik!

Danob vemo pro kad flenöfik ola dätü d. 19id prilula, keli ereidob ko lügäl.

Sevob, das mebaston fa hiel Sleumer pädisinon; ekompenob ko konlet pro mebamal at, ed evüdob i reidanis gaseda „Progress“ ad kompenön. (Leigodolös nümis 4-18 dätü yulul, yela 1913)!

Elabob blesiri ad getön ädelo kadi flenöfik de söl Sleumer [kel äbinom Cifal pos el Schleyer. Redakan] dätü del 23id prilula.

Ibinoböv vilöfo sogü Volapükels in Konstanz, in dom ot, kiöpo evisitob lätikna mastani obsik in gustul, yela 1909. Ab, ab – o Volapük löfik obas! Lövikam ona binon logädik, if (bi)

Cifal Volapükaneffa kanom penön, nen senön pöki : „Läd Trost se

VIII:64:2005

Graz ebinom is“! I „memastoni“ neai epenoböv pla „mebaston“.

Ko glids ladöfikün d.d.o. (= Dünan divodikün ola) Rosenberger.

Söl Rosenberger äbinom Volapükan lanälík, e jenöfo liman Kadäma. Ab love yels anik, äviloy menodön püki. Vobodi at ädunom söl Rosenberger kobü Kadämans votik, ab pük perevidöl fa oms no plu äbinon Volapük ma disin ela Schleyer.

Bi söl Rosenberger no plu äcedom, das Volapük äbinon pük bevünetik gudikün, logobs, das krütom Cifali demü pöks tel, kelis ituvom – jenöfo krütom Cifali it! (In gasedil büik obas kanoy reidön dö mebaston pemäniotöl).

Potakad, keli isedom flene oka, äbinon reklam kleilik pro el „Reform-Neutral“ – pük mekavik perevidöl ad plaädön Volapüki! Jenöfo, su kad it reidoy, das kads somik binons getoviks de söl Rosenberger it!!

Zü flans kada reidoy: „Reform-Neutral es un lingue artificial multe convenabl pro relationi international cause it es facile apprensibl pro omnihom de cultur european : it av grammatic simpl (un declination, un conjugation) e reguli precis pro pronounciation, pro scriptur e pro formation de paroli; it es construed sur radicali international e it av ortografi international, e per co it face le impression de un lingue natural. Reform-Neutral es facil pro scribar e pro parlar. Qui possede un vocabular e qui apprendav reguli grammatical pote correspondar immediate co foreniani. Prova it! E videra quale simpl el communication international deveniav po apparition de Reform-Neutral.“

Ekō Volapük perevidōl ma hiel Rosenberger!! Ya tävoy su veg, kel dugon lü els „Occidental,” „Interlingue,” e fino lü el „Interlingua” – püks, kels no binons jenöfo bevünetiks, ab cifo Yuropiks labü vödems pükas vesüdānas, ab no pükas lofüdānas. Pük vero bevünetik ye bradon voli lölik!

VÖG VOLAPÜKA YELOD DEGLULID

NÜM 9

SETUL 2005

(Pads 65 jü 72)

O Volapükaf lens Valöpo!

Primü julayel nulik, spelobs, das studans länas mödik olärnons dinis völadis ä nitedikis.

I spelobs, das anikans osevädukons Volapüki utanes, kels büo no elilons dö on. Anu in Bevüresod dabinon tidodem gudik tiädü : „Volapük pro Alan” in püks netik vel, kel olofon mögi baliones menas da vol ad lärnön püki obsik.

Su pad sököl gasedila okanols reidön lartügi nitedik tefü pük vero bevünetik. Dabinon-li jenöfo, u dabinons-li püks te „Yuropiks,” sevabo : püks bevünetik penemöl, kels dünons „Yuropänanis,” ab no voli veitikum? Igo Volapük labon stabi somik, kobü Sperantapük ed el „Interlingua.”

Lautan mäniotom Lindäni, Frikopi äsi Tsyinäni e säkom: „Muton-li pük bevünetik ninädön i vödis netas at?”

Din binon komplitik. Cedü ob, pük vero bevünetik muton binön pük nulik pro alan; sekü atos, alan obinon leigik tefü pük at.

In gasedil okömöl okleilükob tikamagoti at fovo.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom
Ralph

IX:66:2005

DÖ PÜK VOLIK VERATIK

Fa hiel John Redgwell

Ereidob ko nited gretik lartügi tiädü „**Rosenberger – Volapükan Revidiälük.**” (GUSTUL 2005).

Baicedob ko redakan, das pük vero bevünetik sötön bradön voli lölik. Cedü ob, Volapük ä Sperantapük no binons saido bevünetiks. Vödastok onsik pevälön ledino se vödastok pükas Yuropik.

Binos vemo fikulik ad jafön püki fuliko bevünetiki, ibä, samo, tsyin binon pük vögädik – sinif vöda alik sekidon de vögäd, ma kel paspikon. If viloy jafön püki fuliko vögädiki, mög no dabinon ad labön püki te dilo vögädiki! Votaflano, if laboy püki fuliko vögädiki, mög no dabinon ad gebön vödis se püks vesüdik, bi vöds somik no labon sinifi ma vögäd. Fovo vöds tsyini binons ledino balsilabiks – silab alik notodon suemodi bal. Vöds se püks vesüdik no jäfidons somo!

Sümo, no binos fasilik ad migön pükis vesüdik ko püks Frikopik, bi vöds at ceinons fomis okas ad notedön baläli ko vöds votik. Fomi kinik sötöy-li välön pro pük bevünetik? Pük bevünetik sötön-li labön siti somik pro vöds valik?

Votaflano, mög dabinon ad jafön püki, kel labon vödis noe se püks Yuropik vesüdik, abi se püks Lindäna, Larabäna, e r.

Volapük äsi Sperantapük ninädons vödis anik se püks somik, ab vöds at sinifons dinis patik, no dinis geböfik, samo: *buk, bim, man, vom, zif*. Vödi „kitab” (= buk) se pük Larabänik geboy id in Persänapük ed in pük cifik Lindäna (hindiy). Demü atos ekö vöd saidiko bevünetik! „Mard” sinifon „mani” Persänapüko ab geboy oni id in hindiy. Cedü ob Volapük e Sperantapük sötöns ninädön vödis somik.

Pük veratiko bevünetik no mögos, kodü difs binoda bevü püks vesüdänik/Lindänik e püks Tsyinäna e Frikopa, ab pük mögon, kel bradon fuliko pükis Yuropa, Lofüdäna Zänodik e Lindäna.

El „Reform-Neutral,” äsi el „Interlingua” e r. progedons in lüod dobik.

IX:67:2005

SPÄK BISARIK

Sagäd golik: Cils vilaga esagons,
Das ilogons, iküpons
Späki peklotöl lölo in viet.
Fe ejenos neito,
Muf späka leito
Igonon vifo da cems äs su sket.

Ekleilükom nilädan: Enu äspikob ko lödan:
„Efe elilob, bäldikan!
Das späk lödon kobü ol in dom et.”

Gespikom man bäldik: „Timi no labob
Ad jäfikön me mob,
Das späk in viet späkon nen nelet.
„Tutemi iperob,
Äsketob ga su sob
Lenlabü neitajit in viet.”
Ekö dientif späka bisarik!

DÖ MANS TEL YUNIK GLÖMIÄLIK E DÖ LÄD VEMO YUFIÄLIK

Hiyunan geilik kobü flen,
Nemil kela binon „Ben,”
Ven nen kik lükömoms,
Da fenät fe grämoms,
Hiyunans geilik labü slen.

Dö läd labü jelöms mödik
Spikoy me visips vödik.
Sosus reinos,
Kifi vo tefos?
Lädi ko jelöms mödik!

IX:68:2005

VERAT POTÜVON FINO (FINOT)

El Acsionov no ävilom konön miventüris oka alikanes. Seifölo ägespikom:
„Kodü sins oba, nendoto, e binob in top at sis yels teldegmäl.”

Ab el Macario äbleibom säkön ome:

„Sins-li? Sins kinik-li?”

El Acsionov ävilom seilön, ab kompenans äkonomis lükömölane nulik kodi cödetama omik.
Seiman isasenom tedani, kel ätävom lü yelamaket ed ipladom neifi deadana ini sak oma nen nol omik. Somo päcödetom negidöfo.

Fino el Macario älülogom küpäliko eli Acsionov ed äflapom küidis oka me nams bofik:

„Jenav bisarik kinik!” ävokädob. „Fümiko, no peyunikol dü yels valik at...”

Fanäbs votik äsäkoms omi ai dönu: „Kiöpo esevädol-li eli Acsionov? Kikodo nitedälol-li tefü om?”

Ab el Macario no ävilom gespikön. Te äsagom: „Vol binon vo smalik, o flens! Finükoy ad tuvön oki ai dönu.”

El Acsionov, id om, go vilöfo änulälom, va el Macario jenöfiko äsevom sasenani, ed äsäkom omi dö atos:

„No ba elielol-li spikön dö din at? Ed elogol-li obi seimüpo?”

„Elielob-li spikön in tef at? E kikodo no-li? Spikoy dö valikos, sevoy valikosi. Ab dins somik epasetons, ed utan, kel elielon konön dinis somik, eglömon onis anu.”

IX:69:2005

„No esagoy ole, kim äbinom-li sasenat?”

El Macario ägespikom smililölo:

„Sasenan-li? Ab nendoto binom utan, in sak kela etuvoy neifi. Niludobs plao, das seiman edunom osi ole. No-li? Kim äbinom-li? No sevoy osi! Reto, lio äkanom-li klänedön neifi in sak nen nol ola? Sak ola älagon su bed... no-li? Üsevol, if seiman imaifükom oni...

Pos vöds at, el Acsionov pesüadükom oki, das man et mutom binön lautan miduna. Nen sagön vödi votik, äläükom oki ed ämogolom.

Da neit et no äkanom slipön. Tom jeikik ätomon omi. Äloegom beigolön foi logs okik jenöfotis äsi pösodis mödik se pasetatim. Ekö matan, kel begof omi ad no degolön. Ekö om, kel ätävom ve süt, e matan sökof omi labü logs lügik. Binof is anu, liföl fo om. Logom te logodi ofa, logis ofa; lielom spikön ofi, lilom smili ofa. Täno ekö cils oma soäsä äbinons tü tim et, nog putüls. Logom cili bäldikün me mäned pevilupöli, e cili votik bradü mota. Täno logom oki it. Binom yunik e nenkudik. Pledom gitari. Ag! Vio äbinom läbik tü tim et. Täno logom topi kiöpo pälebatom fa fanäbigalädan, kel igebom stafi; menamödoti, kel züon fanäbis, kels blümoms ad mogolön. Logom jänädis love nams e futs. Memom yelis teldegmäl alik lelieda nensamik. Tom oma letomon omi. Ag! Ävilom deadön!! Seifom. „E valikos,” tikom, „kodü jäpan et miserik!”

Ädabinos timül, dü neit et, äsä äzunikom somo el Acsionov, das äsenom, das äkanom sakrifön valikosi, igo lifi it sekü vinditasoaf. Äplekom lunüpo ad getuvön takedi, ab neplöpo. Tü del sököl ästeifülob ad no kolkömön eli Macario e ad vitön ad lülogön omi.

So äjenos dü dels deglul. El Acsionov no plu äplöpom ad slipön. Ün neit seimik, ilöädom se bed ed iprimom ad golön da fanäböp. Sunädo ällilom noidili: äbinos äsif tail pämoükonöv dis

IX:70:2005

bed. Ästopom ad logön utosi, kelosi äjenos, ed ekö, isekömom disao bed el Macario! El Acsionov ävilom föfiogolön, ab el Macario äkipom omi me brad ed äkleilükom ome, das äjäfikom me seb hoga dis völ fanäböpa ad mofugön de top et. Tü del alik ämopolom taili bosik, ed äklänedom oni in buts oka. Ämoükom taili at ven ägolom plödio ad vobön.

„Sagolöd nosi, o flenäd oba!” ävisipom ome el Macario, „ed okanol mofugön ko ob. If trätol obi, olebatoy obi, ab no cedolöd, das opardob ole osi. Odeidob oli.

Fo man et, kel iravom dabini lölik oka, el Acsionov ätodom zuno. Älivükom bradi okik de gleip oma, sagölo:

„Fugön-li isao? E kikodo-li? Flagob ole ad deidön obi telidnaiko, ob it edunob osi sis lunüp. No nog sevob utosi, kelosi odunob. Sekidos de utos, kelosi God osagom obe.”

Tü del sököl, soldats, kels ädugoms fanäbis lü voböp äküpodoms eli Macario, kel ävagükom butis. El Macario äsäkusadom oki, sagölo, das ek ipladom taili ini buts äs cog. Ab sunädo ävestigoy dini ed ituvoy hogi. Kim ijüpom-li hogi? Alikans änooms noli dö atos, e nek iträtom eli Macario, bi äsevoms, das pön nofüla somik öbinon lebat – pön jeikikün. Dü besäkam fanäbas, dilekan äflekome oki lü el Acsionov, snati kela äsevom legudiko, ed isagom ome:

„Lö! o bäldikan gudik, spikolöd! Kim edunom-li hogi at? Sevob, das no kanol lugön. Sagolöd obe verati äsif ästanom lo God.”

El Macario ästanom lo dilekan ed älogetom lü om lindifiko. Üsagoy, das din at no ätefon omi. Lü el Acsionov no igo äbinon loged viföfik. Nams e lips ela Acsionov, votaflano, ädremilons. Äblebom seilo lunüpo. Ätikom: „Seilön sinifos savön omi. Ab kikodo savön-li utani, kel epäridükon lifi lölik oba? Vinditön-li ome kodü valikos, kelosi esufob? Sagön-li verati? Nendoto olebatoy

IX:71:2005

omi lejeikiko. Ed üf sasenana no äbinomöv om it? If ba ipöloböv-li tefü atos? E binoböv-li läbikum demü pönod oma?

Dilekan äfovom: „Spikolöd! O bäldikan!! Kim ejüpom-li hogi at?

El Acsionov älülogom eli Macario, täno ägespikom:

„Elogob nosi. Sevob nosi.

Fanäböpäl ämogolom.

Tü neit sököl, el Acsionov äslipikom, ven älilom eki, kel älükömom. Man äseadom oki futü bed oma. Do ädagos, ädasevom eli Macario.

„Kisi vilol-li nogna?“ äsäkom el Acsionov.

El Macario no ägespikom.

Seko el Acsionov älöükom oki ad seadön su bed.

„Sagolöd obe, kisi vilol-li? Mogololöd! Voto obüedob kömön galädanis!”

El Macario äklienom löpü om, e sosis äbinom flänü om, äsagom:

„O Ivan, pardolös begö! obi...

„Pardön oli? E kikodo-li?

„Ob binob sasenana tedana. Ob ebinob, kel isleifob neifi ini sak ola. Id ävilob deidön oli, ab ililob noidis. Isleifob neifi ini sak ola ed ifugob da fenät.” El Acsionov äseilom. Äsagom nosi.

El Macario ämogolom boso de bed, ädokienom, labü flom ta glun, ed äsagom nogna: „O Ivan, pardolös obi! Pardolös obi, begö! pro löf Goda! Okoefob, das ob edeidom tedani, ed obinol libik – ogegolol lomio!”

IX:72:2005

Täno el Acsionov äsagom ome lügo :

„Ekö vöds gudik. Ab tefü ledols oba, kelis esufob-li? E tefü lelieds, kels spetons obi-li? Kiöpio ogolob-li? Matan oba edeadof. Cils oba eglömons obi. Kiöpio kanob-li golön anu? Neseimio...”

El Macario, ai su kiens oka, äflapom flomi ta glun.

„O Ivan! Pardolös obi! Ven älebatoy obi, no esufob somödo äs anu, fo ol. Ag! Pardolös obi nemü Kristus! Pardolös miserana at, kel seatom lä futs olik.” Ed el Macario ädrenom mödo.

El Acsionov, lielöl omi drenön, iprimikom ad drenön, id om.

„Begolös Godi ad pardön oli,” äsagom. Ba binob badikum, ka ol. Ba tumna badikum, ka ol.”

Esagölo atosi, el Acsionov isenälom, das tom oka äbinon svidikum. Ab tü timül ot, isenälom i bäldi, i feni. No isegolom se fanäböp, no ädesinom plu ad gegolön lomio. Te ävilom blümükön oki ad deadön.

El Macario no äküpälom ad el Acsionov; ai äbegom omi ad sagön nosi, ed äkoefom, das om it ibinom sasenana. Ab tü del libükama ela Acsionov, bäldikan gudälik at ideadom.

FIN

KÜPEDOTS ALDELIK

Töbs obsik suvo binons neküpädiks leigodü töbs votikanas.

If no kanol pardön nefleni olik, no kanol juitön püdäli.

VÖG VOLAPÜKA YELOD DEGLULID

NÜM 10

TOBUL 2005

(Pads 73 jü 80)

O Volapükaf lens Valöpo!

Tidodem tiädü : „Volapük pro Alan” pefidunon anu. Stanon pleidiko su Volapükapads Bevüresoda. Pevobädon ünü muls za fols. Binädon me fospik, pron Volapüka, lärnods degfol, kik Volapükik tradutodas, vödalised (pük netik) ⇐ Volapük e Volapük ⇐ (pük netik). Petraduton ini püks : Linglänik, Fransänik, Deutänik, Spanyänik, Litaliyänik, Nedänik, Portugänik.

Ekö tradutod fospika:

„Volapük äbinon pük balid bevünetik ad pagebön da vol. Pedatüvöl ünü yel 1879 fa Johann Martin Schleyer e tikamagot ästäänükon oki vifiko in läns mödik. Pük mekavik dalabon buädis mödik tefü püks netik. Kanon binön nedöfik ma sien, das nenomots kanons pasäkibön. Ekö nügiv ela Schleyer e Volapük ebinon fiedik ai tefü dial at. Ünü yels luldeg pos datüv ona, pük pärevidon sekü prinsips Datuvala fa sanan Nedänik, nemü Arie de Jong, ed evedon stum kuratikün tima anuik. Do stab Volapüka binon püks cifo Yuropiks, atos no klülados pö logot balid. Volapük pubon äs pük neudik e dalabon gramati mu kuratiki. Kurat ona binon soiko, das vöds kanons pubön ma leod seimik in set nen perön tefi bevü ods. Buäd at fruton vemo tefü poedots, samo.

Tidodem at padedieton stababumäda püka. Nen sevön vio jäfidon Volapük, studan no kanon dasuemön mögodi ona. Vödastok in dil balid at pemiedükon vemo. Kod atosa binon ad vitön suki laidik in vödaliseds, bi vöds pegeböl pagebons suviküno e studan kösömon oki vifiko ad gebön onis. Vödastok smalik at saidon ad dajonön gramati Volapüka. Posä erivon noli gudik stababumäda Volapüka, studan okanon fasiliko fovön ad studön vödastoki veitikum.

Spelabo odavedükon tidodem at suemi dila, kel älanälükon eli Johann Martin Schleyer bü yels so mödiks ed otuvon flenis nulik pro Volapük.”

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

Sedom
Ralph

X:74:2005

PÜK BEVÜNETIK PRO ALAN – MÖG U DRIM-LI?

Äsä ejonüloy osi bü nelunüp, püks mekavik binons cifo püks su kuliv Yuropik pestaböl. Ab Yurop jenöfo binon dil smalik vola lölik. No kanoy noön, das flun ona ebinon gretik, ab ven betikoy jafi püki mekavik pro alan, pük somik söton binön noe pro Yuropänans, abi pro lödanef tala lölik. Binos-li mög, u te drim, keli no kanoy vobädön?

Lindän, Frikop e Tsyinän binons kontinäns gretik, kelis mutoy tikädön in tef at. Verato Lindän ya dalabon soti püka somik, sevabo: eli hindiy ad balön läni legretik at in tef pükik. Ab fümiko no binon pük pro alan su talaglöp. I Tsyinän dalabon penäti patik, kel balon spikanis pükas e dialegas difikas, ab id at no lönedon pro alan.

Tuvedot soelik binon ad jafön püki lölöfiko nuliki, keli alan muton lärnön – somo alan obinon leigan. Täno no kanoy plonön, das pük somik proon püki u kulivi patiki.

Hiels „Platon” e Leibniz” ilaboms tikamagoti sümik. Ma oms, pük bevünetik mögädik söton binön lölöfiko neudik. Äviloms givön tonode valik siämi patik.

Ma oms, samo, tonod „A” sinifon uti, kel binon gretik/nämik; tonod „I” votaflano sinifon uti, kel binon smalik/fibik; tonod „U” sinifon uti, kel binon bapik/vetik; tonod „K” sinifon uti, kel binon solidik/sägik; tonod „L” sinifon uti, kel binon flumik/sofik e tonod „R” sinifon uti, kel binon noidik/vifik, e r.

Jenöfo mutoy givön tonode alik kalieti patik, kel pladulon oni. Samo : tonods „K + A” sinifons bos, kel binon solidik e nämik; votaflano : „R + U” notodon utosi, kel binon noidik e bapiki. Ats binons klüliko suemods mu valemiks, ab pükasit su stab somik olofon püki lölöfiko neudiki, e bi pladulon tonodapüki, keli kanoy i spikön i penön nendemü pük u kuliv patiks.

Edunoy-li jünü sperimäntis su stab at?

X:75:2005

POEDOT SUVO (AB NO AI) RIMIK

Ûn del seimik reg golom ve süt.
Pöfikän begom ome limuni;
Ab reg egivom ome nosi.
Vokädöm pöfikän: „O Mayed Orik!”
Binobs alans sons Goda Nämädik!
Seko binobs blods; blods diloms dalabis.
Reg golom vifiko mane vo pöfik,
E givom ome könädi goldik.
„Ab no binos mödikos de reg ad blod,”
Pöfikän sagom rege fulü tod.
„Ab labob blodis so mödikumis
Ka fe dalabob ya könädis!”
Gespikom reg at sagatik.

GIVIÄL E FOPÄL

Giviälan lü mens defädik,
Givom ones moni lemödik.
Pöfikanes fe daem,
Famülanes ya faem.
Giviälan et lü mens defädik.

Stirädan devegom nen kompad
Kodü kuds fefikün ninü lad.
Pla lüköm in Yapän,
Ekö om in Lapän!
Stirädan at fopik nen kompad.

VIKODANS ALSOTIK

Utans vikodons, kels kredons, das kanons dunön osi. Utan no elärnon lärnodi balid lifa, kel, aldeliko, no vikodon dredü.

(Hiel Ralph Waldo Emerson)

X:76:2005

HÜASEN

Fa hiel Hasse Zetterström

Hüasen ästanon su boed bevü flors votik in selidöp smalik. No lölöfiko ifloron; no äkanoy logön kuratiko uti, kel ävilon vedön, ab läf in skal äbinon gretik ed äsvelon. Sab nemödik saba braunik äzüön oni.

Ästunidob tulipis, diantis, rosadis äsi lazali redik – igememob lekanoti labü nem ot – lazal vietik, e fo on laspid vo jönik dolagöl.

In bäset äbinon i pampeluts gretik e yeloviks; lorkid vietik in vasod äklienon dono, e zänodü glun ästanon tüb labü pods redik.

Kömof jiseliidöpan. Toenon kädöm su dünetatab. Äbinos ai otos ven man vilom remön flori. No sevom uti, keli vilom remön. No kanom sludön in tef at, ab egetöl fino päkili lunik vietik me kläm löpo pefimüköl e dono ini punil pezütülöl ad kipön löloti kobo, senom, das at no äbinon flor, keli ävilom jenöfo remön.

Poso espatom, boso petöböl, ve süt. In logs alikanas reidom: ekö man, kel eremom flori! Klüluko pro läd, pro matan oka u pro matirajanan oka, u ba pro mot oka – no! üfo binonöv päkil neveütik, no plu ka flored – u pro matan seimana –

Dönu elogedob hüaseni smalik, ed eremob oni. Äbinon pülik. Ba hüasen klada telid se selidöp klada telid. Valikos pagredon in vol at.

X:77:2005

Egetob flori, kobü skal, sab e läf, me papür vietik pevilupöli, ko kläm löpo. Täno egolobs domio, ob e hüasen smalik oba. Ämutob i polön mapi e stafi, ab edunob somo ad no leadön falön flori. Kipölo skali in nam oba, ämeditob dini: binol drefäb utosa, kelosi lanavans nemons dränäli nentäläktik, tikodükama teik. Flor at etikodükon ole, das sötöl remön oni. Eyilidol blufode, ed anu kofon oli flor dis papür vietik labü kläm löpo. Ya dalabol floris tefädiko mödikis: tulipis, violis äsi lazali redik. Ba binon florüp, keli ejänälon oli. Mens vedons so selediks ünü säsun at. Hüasen – benö! Spelabo ofredükon seimani. Ba dalabon senäli anik –

Täno hüasen päpladon su tab smalik in fenät. Ästanon us bevü lazal redik e kaktud bäldik lunedìk e vemo noubik. Mogolölo, ililob taspiküli nonik flanaü kompenanas.

***

Mödikos ijenon dü neit et. Mäpet medü nam düfik ä kruäl irivon tatis püdik. Mens pädeidons, nafs päsädons, e su süts e vegs äbinons i dremäl, i jek. Kisi ijenon-li? E kisi öjenon-li plu?

Valikos päkonos obe, verätiko e kuratiko, me bokül flanü bed oba. Te äzesüdos obe ad premön knopi.

Sol änidon e päfläkon in lok, e zänodü stral solik at älogob hüaseni smalik. Ifloron. Ijenos atos igo dü neit at miserabik e kruälik. Florem vetik äklienon lü blebs müdik e grüniks. Vio äbinon jönik e yunik – nulan neita at. Äsmeilob benosmeli ona, so feiniki e svidiki, kel änunodon tefü vol nenstenik e jönikün.

X:78:2005

Ätülagedob lü flor, täno – no sevob vio – ärivon obe vöds: blebolös takädölo e meditolös verati, das OB binob. OB binob in flor, in lit, in ol it – OB binob.

Vol egalikon lo göd nulik, too lo dremäl ot, lo däsper ot e lo lied ot. Lilob vögi, kel yamon:

„Ad kis veütons-li steifüls obas? Kisi dunön-li? Kis kanos savön obis?”

„Kisi dunön-li? Vol at no duton ole, ab dabimon vol, kel binon ola, kel duton ole. Deditolöd vobode ola, dunolöd söti ola. Atosi okanol dunön fūmo. No saidos-li? In stad ola, in vol ola. Nekälolöd votikosi.”

Emogolon – ab ven erivon ti zänodü xänöma, emaufükob viläliko yani oba, ed evokädob:

„Nog din bal – remolös ole hüaseni, hüaseni verik liföli. Kanon tidön ole mödikumosi ka ob. Sevon, e binon!”

KUN MAGIFIK

Kun in Laustralän Sulüdik epronon liätis baltumvel miliga ünü del bal, kel binon reaf netik!

DÖ VOB E DATUVOTS

Neai edunob seimosi völadik fädo, ni etüvob datuvotis obik seimik fädo; pedatuvons dub vob!
(Hiel Thomas Alva Edison)

X:79:2005

KIKODO „III” – E NO „IV”-LI?

Mens muik, kels plidons glokis, baicedons, das numats Romänik binons deköfiküns su plens glokas, ab föro enulälol kikodo geboy-li „III” pla „IV” geböfik?

Flen obik etuvom nuni dö dinäd at me Bevüresod. Dabinons teorods mödik. Odajonob teorodis cifik dono.

Teorod balid mobon, das geb foma „III” sekon de dalestim tefü god Romänik, hiel Iuppiter. „U” Romänik päpenon „V”, sekü kod at „IV” = „IU” – tonats tel balid vöda „IUPPITER”. Moboy, das no äviloy gebön brefodi nema Goda su plens glokas!

Teorod telid binon plagikum. Tefon prodami numatas pro gloks ün tims pasetik. Fomots, kelis ägeboy ad gifön numatis prodons stafü lunik zänodik laböli „I” dekna, „V” telna e „X” telna su flan alik. (Neodoy „I” teldekna, „V” folna e „X” folna ad jafön numatis valik glokaplena, if geboy „III” as „4”). Demü atos, geb foma „III” äfasilükon pubodi gifik.

Teorod kilid lesagon, das geb foma „III” tefon gemagöfi. Visü numat „III” binon numat „VIII”. Geb foma „IV” distukon gemagöfi glokaplena, bi „VIII” binädon me liuns vidik fol, ab „IV” labon liunis vidik te telis. Geb foma „III” dönustanükon gemagöfi!

Teorod pluik tefü gemagöf binon balugikum. If geboy „III” pla „IV”, laboy numatis fol, kels labons te eli „I” folna, kels labons eli „V” i folna, kels labons eli „X” folna. Cedü ob, teorod gudik!

Teorod finik ye binon balugikün. Mens, kels estudons penädis su mebamals stonik, e r. etüvons, das dü timed klatädik, Romänans ägebons suvo, igo suviküno, fomi „III”! 95% tümaglokas labons fomi „III”. Gloks balid laböl fomi „IV” bo äbinons uts, kels ägebons baliko siti tonodama pänemöli „Tonodam Romänik”. Sit at ägebon

X:80:2005

klokis tel – kloki smalik malöl „I” e kloki gretik malöl eli „V”. No plu ägeboy siti somik pos tumyel degjölid.

Cedü ob, verat bo binon kobot teorodas tefü fom rigik Romänik, gemagöf e fasilükam puboda gifik.

Too, pötü matedadätazäl obsik, jimatan oba äremof obe gloki jönik stülü glok vönik labü vöds : „Colonial Clock Co. 1870”. (Glokaftam Kolunänik, 1870) su plen. Süpädiko labon fomi „IV”! Binon glok balid labü fom somik, keli seimüpo elogob. Kanon-li reidan seimik plänön obe dinädi at?

VÖDS SAPIK

Vol binon klöpik, e top, kel jinon äs finod, suvo binon te prim.

(Ma jiel Ivy Baker Priest)

Man kanom dufalön mödikna, ab no binom dufalan jüs primom ad blamön votikani.

ZIF GUDIKÜN-LI?

El „Göteborg” binon zif telid Svedäna, ab dalabon pofi gretikün in Skandinän. Zif at panemon : „Little London” (= Londonil).

I dalabon musedis e teatis mödikis. Plödü Mused Lekanas in el ”Götaplatsen” stanon magot famik fa hiel Carl Milles, sevabo: el „Poseidon.”

Els Göteborgans ed els Stokholmans blöfädons ai tefü zif kinik binon gudikün.

VÖG VOLAPÜKA YELOD DEGLULIK

NÜM 11

NOVUL 2005

(Pads 81 jü 88)

O Volapükans Valöpo!

Fredob vemo ad nunön olis, das dil telid tidodema : „Volapük pro Alan : eprimon anu in Bevüresod. Tiäd ona binon : „Volapük Jäfedik” : kela zeil binon ad mödükumön vödastoki studana. Vödis tefik kanoy logön in lärnod alik; sekü atos, no peroy timi (e sufädi) sukölo onis in vödabuks!

Disin binon as sököl: Laboy prosadi brefik in Volapük; flano dabinon tradutod Linglänapükik. Primo tegoy vödemi Volapükik me papür e reidoy vödemi Linglänik. Poso tegoy vödemi Linglänik e reidoy vödemi Volapükik. Tāno reidoy lisedi vödas e noetis anik diso. Fino dönuoy stepis tel löpik jüs kanoy suemön prosadi Volapükik nenyufo.

E no eglömob telspikoti tefü dins aldelik. Kanoy skilükön oki stepo da tidodem lölik.

Lätiküno kanoy muadön oki me els „limericks,” sevabo: poedotils muadik yufü vödastok smalik.

Spelob, das dil telid at oyufon studanis püka ad lärnön vifikumo vödis nulik Volapüka.

Lautan lartüga tiädü : „Kikodo ‘III’ e no ‘IV’-li?” äbinon flen John Redgwell. Begob säkusadi kodü pöl at.

I Cifal epenom obe ad sagön, das revid Volapüka fa Arie de Jong äbinon revid te leitik. Ätikom, das küpets oba in fospik tidodema öpöladugons reidanis. Ab no cedob osi. In tef at penob ai, das revid somik äbinon nemuik, ad gudükumön bumädi püka e ad balön Volapükaneffi da vol.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

Sedom Ralph

XI:82:2005

EL „SMÖRGÅSBORDET”

Oviloy bo gutön fidotis de el „Smörgåsbordet” Svedänik. At no binon so komunik äs büo – no laboy zibis tum äs ün tim büik.

Ab lotidöps e fidöps mödiks, äsi lovenafs lü Svedän, älofons fidotis jü koledadüp.

Ta suäm no tu mödik, äkanoy fidön laidüpo!

Primoy tö finod bal taba ko fitazibs – rün, krevätills, salm, e r. – poso mit e nögazibs, täno poszib; fino fromad. Drinoy i bilis.

Ab oneodoy timi mödik!

YUROP IN LESPAD

Nol obsik levala emödükon sekü vob Yuropik tö zif „La Palma” in Kanariyuäns.

Kevob bevünetik binon mal vestigas stelavik; neseimo pemagon dinäd at äs pö Küpedöp ela „Roque de los Muchachos” tö zif „La Palma,” kel binon bal seatöpas gudikün taleda lölik ad küpedön lesili.

Us, kevobanef länas mödik Yuropa – Greta-Britän, Danän, Nedän, Suomiyän, Fransän, Deutän, Lireyän, Norgän, Spanyän e Svedän – kevobon tefü lespadadisins anik veütikün ad padunön jü tim at.

PÖL STELAVANIK

(fa hiel John Redgwell)

Ven hiel Neil Armstrong ästepom sui mun ünü yel 1969, äspikom vödis famik : „Step smalik bal mane, bun gianik bal menefe.”

Pidabiko äbeiädöm vödi Linglänik „a” (= lartig nefümik) sagölo : „One small step for man, one giant leap for mankind,” pla: „One small step for a man,...

Vöds „man” (nen lartig) e „mankind” labons siämi tio otiki, klu set jenöfo siämon nosi!

To atos, mens mödik da vol saitons vödis at bevü saitots famikün tumyela teldegid.

Binos pidabiko, das man, kel ädunon dunoti gretik somik äpölon somo. Äsötöm spikön Volapüko!

GRAMATAGUL

Vöds : **AS/ÄS** kodons obe fikulis. No sevob, va penoy : „Äväloms omi as presidan” u : „Ävälons omi as presidani. Kanol-li yufön obi in tef at? Danö!!

Balido mutoy säkön oki : Vöd kisotik binon-li : „**as**” gramatiko? Vöd at binon jenöfo *präpod*. Ekö tuvedot säkäda, bi sevoy, das präpods in Volapük *reigons ai nominatifi*, klu sagoy : „Äviloms omi as presidan.”

Sümo : „Lecedof obi as pöfik (as pöfikan); „Kini fidobs-li as lezib?” If kanoy dientifükön vödäsofi gramatiko, ya sevoy ad gebön oni verätiko ma noms gramata.

Tefü vöd : „**äs**,” at binon *ladvärb*, kel kleilükon värbi (u komik, u nekomik). Samo : „Bitom äs tidan (bitömöv); „Kanitof äs jilopakanan (kanitoföv). Sekü atos, „äs” pasökon i fa nominatif.

LIF FLADA

(Konot fa hiel Hans Christian Andersen)

Flad binon yeg geböfik, aldelik. Ab flad konota obas labon senälis lönik.

Äbinon vinaflad. Ko pleid äküpedon fabrikotis votik Glätöpa, äs, samo, konfitaskals e mutaraflads, ed äfredon, das no äbinon äsä ons äbinons, bi vin difon de konfit.

Flad äbetikon dinis mödik: fabriköpi, kö valikos äjenon takediko e duinafägiko; sabi se glun dibik; sodadi e zemi, kels fomons glätoti in furnods; flamis; vobanefi pasetik ed anuiki; smeti e pedi. Id äbetikon tävi stunidabik da koldülükafurnod.

Äs Fönig, flad äkömon se fil; vio nuliks anu äbinons stöfis vönik tala. Flads mödik äbrekons in koldülükafurnods, ab flad obsik isekömon nendefiko.

Födatanod äblinon fladis lü magad fabriköpa; tanod at äbeigolon fenätis geilik glätik, e flad äsuilogon jü nuf geilik e jü stalabems bumota.

Tävölo älogon glätibladöpi: äkotenikon, das no binon vär, bi värä brekons fasiliko. In magad ästanons flads milatik; vobanef fabriköpa ätegon fladis me stol ed äseitons onis in бүг.

Flad ästebedon.

Ün del seimik voban äkömon ini magad, äsumom бүги, in kel vinaflad obsik äseaton kobü flads mödik ed ätovom oni sui vab. Kiöpio ävabon-li?

No äbinos tegot su бүг e flad äkanon logön kiöpio vab ätävon. Pos täv lunik da süts fulü mens, jevod e vab ästopon fo vinaselidöp in süt jäfädik. Vaban äblinon бүги de vab ed äseiton oni su pavot fo selidöp.

In kav, kō äbinon vin, ädagos, ab o! äbinos so romantik.

Litü gasinalampadils anik, flad obsik älogon stanädi gretik fulü flads, e ve bal völas pevietüköl ästanon ked tübas. Us, e valöpo, äbinons kads smalik labü foginanems bisarik äsi nüms e däts. Voal vemik vina ästebon. Ekö lif stigedik! Voal at ya äbrietükon fladi obsik bosilo.

Balido flad päbanon: pälavülon me vat vamülik, poso päseaton in stanäd. Täno vinatedan änikömom; älülogom tübi, kel äblümon, äsumom fladis vagik ed äprimom ad fulükön onis de ronät, kel äbinon dis tüb. Pos tim nelunik äbinos turn flada obsik.

Sosus flads valik äfulons, äsumom koegabuonis ed äfögom onis ini flads. Poso äsumom snilamalaigi ed äsnilom fladis valik; medü snilalin gretik goldik oma ästäpedom tonatis nema oka. Fino äsumom klebazötis jönik, äklebom onis len flads, ed ägolom löpio ve tridem.

Ag! lunüp kion büä vin äbinon saidiko bäldik e gudik! Flad obsik primo äzunikon ven püf se lut ädofalon sui on, ab latikumo, flads nilädik äsagons, das at äbinon stim; leigoäs balib hipula, kel primon ad glofön.

Täno flad ävedon nesufädik. Ästebon ai.

([Finoti konota](#) kanoy reidön su pads gasedila okömöl).

XI:86:2005

PÜKS BEVÜNETIK MEKAVIK – PÜKS PRO VALANS U PÜKS PRO NEMÖDIKANS-LI?

Ven hiel J. M. Schleyer ädatuvom Volapüki, e ven L. L. Zamenhof ädatuvom Sperantapüki – nendoto äspeloms, das övedons pük valanas.

Fasil gramata disinapükas koedon onis binön lärnoviks fa valans – no te fa mens, kels dalabons taleni gretik tefü püks.

Liedo Volapük, pos plöp brefik, ti edeadon. Lanälans te nemödiks ekipedons püki jünu.

Sperantapük plöpon mödikumo. Milats menas da vol lölik elärnons ä gebons oni.

Ye binon-li igo Sperantapük pük valanas?

Sperantapükan golon ini selidöp in Linglän, Rusän, Brasilän, e r. e sagon: „Saluton, sinjorino! Mi volas açeti florojn por mia patrino.” („Glidis! O läd! Vilob remön floris pro mot obik.”) Suemoföv-li utosi, kelosi esagon? Neluveratiko! Do püks bevünetik ledutons lü mens valik netas valik, dötum te smalik pöpama läna alik lärnon onis.

In buk semik dö püks bü yels za kildegs, ereidob, das püks mekavik bevünetik palifükons fa grups smalik menas, no fa pöpam valemik. Pidabiko stad at blebon jünu.

Semiknaiko küpedoy pluikami niteda tefü püks bevünetik, pato tefü Sperantapük – pük bevünetik cifik.

Bäldikan, keli äsevob, äsagom, das ilärnom Sperantapüki bü yels mödok, ab das iperom nitedi tefü on, ed iglömom oni. Jenöfo, ünü yels jöldegs, mens mödik ilärnons oni.

XI:87:2005

Äreklamoy tidodemis in gased topik obsik, keli äreidob. Seko ävedob Sperantapükan. Ye mens mödik, kels ilärnons Sperantapüki ünü yels jöldegs no plu gebons oni – bo eglömoms oni. Pidabiko!

Dü yels züldegs eprimoy ad tidön oni in juls anik. Igo äspikoy dö xam G.C.S.E. Ab poso ilüvoy oni.

Anu mens mödik vilons lärnön pükis netik. Kösömiko buükons ad studön pükis paspiköl fa numns gretik menas, samo : Linglänapüki, Spanyänapüki u Deutänapüki. Niludoy, das spikans pükas votik i spikons pükis at – samo, das Katalonänans valik spikons Spanyänapüki, u das mens valik Lindäna suemons hindiyi.

Jenöfo no! Vol vo neodon püki bevünetik, e mens vola valik nedons lärnön oni!

Äsä elesagob in lartüg büik oba, sevabo: „Dö pük volik veratik, jünu püks mekavik cifik ebinons nesaidiko bevünetiks. Sperantapük, igo Volapük, stabü vuls ledino Yuropiks, jenöfo vesüdayuropiks, binons tu Yuropikis! El „Interlingua” binon igo Yuropikum!!

Vol neodon püki stabü püks vola lölik. Grup gretik pükavanas söton kobikön ad meikön püki somik.

Igo if pük bal stabü püks valik vola no mögonöv, püks kil pro spikans sotas cifik pükas vola binosöv gudikumo, ka pük bal stabü püks dila te bala vola – (pük bal pro Yurop, Lofüdän Zänodik e Lindän, pük bal pro läns, kö spikoy pükis vögädik, e pük bal pro Frikop lölik). Atos moükosöv säkädi dö reig pükas pluamanumik ä müt onas love spikans pükas nepluamanumik.

Püks bevünetik mekavik vo ledutons lü valans. Zesüdos, das valans lärnons onis, dat ven sagoy, samo: „Binob Volapükan,” mens no otikons : „Ag! binom/binof foginan!”

(Fa hiel John Redgwell)

XI:88:2005

BESPIK BEVÜ STUDANS TEL

- S1 Adelo elilob ko nited gretik, das ma nolavans mödik spikazän dabinon in brein menik.
S2 No fümos, cedü ob. Nolavans no nog sevons so mödikosi dö nevadugods breina äs jünu ätikons.
- S1 Ab anu dedietoy moni e timi ad studön dibikumo dinis somik, no-li?
S2 Vo kanoy nefikuliko tuvön nevadugodis anik in top patik, ab atos no binos valikos.
- S1 Ye mutoy primön ad tuvön licini püka; cedü ob, vöds tonodisümädik cilas vo pladulons teori gudik, e vöds somik dabinons valöpo da vol: samo, no nog nedoy tradutön eli „Kukuk” in läns mödik. No baicedol-li?
- S2 Ab vöds tonodisümädik pükas nutimik suämons töbo 5% +!
S1 E to atos binos duin levemo gretik „mena tiköl,” das edatikon vödis e suemodis pro dins valik, kels no givons okao tonodi, no-li?
- S2 Tefü atos, kikodo no dalabons-li püks menik vödis plu suemovikis pro dins e suemods veütiks ad dünön uti, keli nutimo nemobs „nolavi”?
- S1 Klülos, das nolav muton vo labön suemodis kuratiko fümikis, voto no kanoy kevobön. Bo dub musig okanoy-la gudiküno fütüro progedön !??!

VÖG VOLAPÜKA YELOD DEGLULID

NÜM 12

DEKUL 2005

(Pads 89 jü 100)

O Volapükaf lens Valöpo!

Finü yel at, vilob danön ladöfiküno flenis et, kels eyufoms obi dub laut lartügas nitedik, äsi alikani, kel elebonedon gasedili obsik dü yel. Spelob vemo, das etuvols oni nitediki, e das ovilons dönuön lebonedi onas.

Nutimo Kridid binon vamikum, ka bü yels luldeg, ab ekö konotil keinik, kel magon Krididazälis büik:

„Vilagans bäldik sagons, das adelo no nifos tü Kridid. Ab atna vö onifos!

Del bü Krididasoar binon glumidik, ab dü neit jenos votafomam magivik; nif dofalon e tegon felis äs folgulem neleigik.

Tü göd Krididasoara goloy plödio ad bumön nifamani, täno, pos fidäd, ramenoy peinabimi e liägatuiGIS. Su lomioveg, primos ad nifön dönu. Poso kanitoy krididazälalidis plödü glüg, poso zü vilag lölik.

Mens maifükons domayanis okas e lofons bastetilis svidik vönaoloveik e drinedis hitik.

Lätiküno bed vamik benogetedon alani, ab no büä lägoy stogi len bed e lülogedoy nifi balna dönu..

Krididazäl sinifon lükömi flenas, balans pos votikans, filöpi lelitik e fidedi hitik; binos Krididazäl nifik memidovik, sodas fütüro kanoy i konön ciles atosi, leigoäs bäldikans timü at memons yelis epasetiköl.”

Lo magod jönik at, vilom sedön Glidis Gudikün flenes Volapüka Valöpo Ralph

XII:90:2005

SMILOBSÖS

HIT NO TÖBON OBI !

„Kiöpio olifädol-li vakenis ola atyelo?” äsäkob fleni oba.

„Ovakenob in el Sorrento!” ägespikom lanäliko.

„Ab no sevol-li, das vamot us binon grads züldeg in jad?” äföbob.

„Ab no nedob seidön obi in jad!” äsagom smililölo.

MAN KLINIK

Man yunik ävisitom maketi smalik, e kleiliko no ädesinom ad remön canis. Lädül po bal dünetatabas äsagof ome: „Vilol-li remön penetabukili at?”

„No!” Neai penob penetis,” ägespikom.

„Kikodo täno no remol-li päkili zigarülas?” äfövof.

„Ab no smökob !” ägespikom.

„Ag !” äseifof. „Nitedälol-li dö büg at jokoladas?” äsäkof omi.

„No! Neai fidob jokoladis!” ägespikom.

„Ekö diled soba, no vilol-li remön oni?” äsäkof lädül.

Nenzogo man yunik äsumom sobi ed äpelom oni.

KIN FIDON-LI MÖDIKUMO?

Läd pinädik ävisitof nimagadi, ed älülogedof leonis, kelis äfidoy. Äsüpädof, das no ägetons nulüdoti mödikum.

„Binon dil smalik mita pro leon!” ävokädof.

„Binon dil smalik pro ol, o läd!” ägespikom nimigalädan, „ab saidon pro leon!”

CÜT MILITIK

Ûn del seimik soldat älülogedom smitani, kel äkipom safaferi in fil.
„Moõ se smitõp oba!” ävokädom smitan, ed änilükom safaferi glutõl nude soldata.
Ab soldat ägespikom: „If givolõv obe kõnädi largentik, ob oläkob oni!”
Smitan ätuvom kõnädi largentik in pok oka, ägivom oni ome, ed
[föivot](#) su pad 99

XII:91:2005

PÜKS IN TOGOVÄN

(Fa hiel Robert Pontnau)

Ven dalogoy vödabuki, logoy suviküno, das pük Togovänanas binon Fransänapük. Ab jenõfo binos mödo komplitikum.

Reiganef e nivers gebons fümiko Fransänapüki. Binon pük cifik in juls. In süts logoy ti ai reklamis Fransänapüko, pläämü sulüd läna, kõ kanoy logõn reklamis anik id in el Evepük. Ab tävõlo vegü Togovän konstato y vifiko, das lif aldelik jenon me Frikopapüks.

Fransänapük binon pük calõfik läna, e Togovän dalabon pükis netik tel: püki bal netik in sulüd, sevabo: el Evepük, e püki bal netik in nolüd, sevabo: el Kabyepük.

Püks bofik at ninädons te padi lafik in delagased balik läna.

Jenõfo liloy dialegis mödik. Püks bofik binons püks vögädik. Frikopamens buükons ad gebõn Frikopapükis.

El Evepük paspikon noe in Togovän, abi in Ganayän ed in Beninän. Dalabon literati lekanik. Leduton lü el Kwa-pükagrup.

El Kabyepük no paspikon somõdo, ab binon too suemovik tefü püks votik se pükagrup ot, sevabo: el „Ten”-pük, el „Loso”-pük e püks anik. Leduton lü el Gur-pükagrup. Pükagrup at labon subsatakladis mäl, kelis memosevoy medü finot vöda. Noam värbik jenon me lunükam silaba balid värba.

Juls no tidons mödo me püks netik, bi mon ad atos defon. Dabinons dabükots anik, pato in el Evepük, e pato in Ganayän. Ab buks relik mödükumons in Frikopapüks valik. Lesedäbs ledino jäfikons me püks at.

Too binon blesir gretik ad lärnõn pükis at, e ad lilõn fredy lomänaspikanas ven foginan gebon püki onas.

Nitedälons-li Vietikans tefü Frikopamens, te dat fanonsõs lanis onsik?

XII:92:2005

FALOK FIEDIK

Falok pleidik, honed deidik
Äseadon su jot zara reigik.
Ekõ liev vifon da feled nen fon
E falok mofliron mö vif leigik.
Lievi deidon, fliti geidon
Falok jafäbi zare ya loföli,
Ab soafom nu zar, monitom za tumlar
Ad tuvõn vati, klifao toföli.
E bovüli vata, jafoti nata
Löädõm lü lips, vati pevälõn.
Ab falok su jot, disino nen dot
Vati se bovül sui glun efälõn!
E naeds nog kils, vils ta vils,

Falok esturon vati ledesirik.
Zar perom sufädi, äsi cädi,
Sumom faloki e ko näm fe virik
Deiflapom oni ta klif miserik!
Tän soldats zara, ekömöls mö milats
Ävokoms ome: „No drinolös vati!”
Neflen ko venen, bitölo nen fen
Vilom ole deada lebati!
E vöds zara gliföl; deada fe köl:
„O falok fiedik! Esavol obi
Kilna de lekäf, e jenöfo as bläf
Nen kesenäl edeidob oli!

VÖDS SAPIK

Flen gudik pardom flenis okik.

XII:93:2005

GRAMATAGUL

Labob dotis tefü geb elas „tü” ed „ün” Küpedob gebi präpodas bofik at, kels jinons sinifön otosi. Vilob sevön, va dabinon nom tefü geb onas. Kofudob vemo in tef at!

In Vödabuk yela 1929 fa hiel Arie de Jong, präpods „tü” ed „ün” pagebons anikna kobo ad sinifön otosi. Samo:

tü/ün del balid; tü/ün kritid; tü/ün göd; tü/ün soar; tü/ün sudel

Nom gudik in tef at no dabinon. Ab buükob nomi fiedabik ven gebob Volapüki. Sekü atos, nom tefü geb präpodas „tü” ed „ün” binon nom sököl:-

Ven tefos timi fümik, geboy präpodi „**tü**”

Ven tefos timi nefümik, geboy präpodi „**ün**”

Seko penoy:

tü del balid; **tü** kritid; **tü** göd; **tü** soar; **tü** sudel

bi tims at binons fümiks.

Tefü präpod „**ün**” – ven tim binon nefümik, samo:

ün del seimik; **ün** vönäd; **ün** pasetüp; **ün** yels büikum

kö tim fümik no dabinon, seko geboy präpodi „**ün**.”

Penetolös, begö! i gebi vöda „**tüi**,” kel sinifon „za” tefü düps e bäldot, samo: **tüi** düp kilid (= no sevoy, va binos düp kilid u minuts deg bü düp kilid, u minuts deg pos düp kilid). I „bäldotom **tüi** yels luldeg” (= ba labomöv yelis foldeg u yelis mäldeg – no fümoy!)

E sümo, vöd „**ünü**” sinifon „*dülü*.” Samo: Ologob oli **ünü** vig bal (= Ologob oli u mudel, u tudel, u vedel, e r).

XII:94:2005

LIF FLADA

(Fövot [konota](#) fa hiel Hans Christian Anderson)

Del gretik äkömon fino. Vinitedan äsumom fladi ed äselom oni hipule smalik, kel äseitom moni sui dünetatab. Kitazöt pägivon ome e pul äpolom fladi kälöfiküno lomio.

Pul at älabom fädiko söri bäldikum labü logs braunik; äsmililof ai, ab älüsmililof pato lü melan yunik, kel ästudom in kadäm marenik. Tü vig epasetöl, ven ivedom stiran telid, isäkom jipuli smalik ad matikön ko om, e tü del, ven ikömon flad se kav, äzelons matirajani okas.

Äjenon pignig. Jipul smalik iseitof valikosi in bäset gretik: häm, fromad, sosits, bör gudikün äsi bod flifik e biskuts. I flad äseaton in bäset, e klüliko ädabinons i boveds e värets, e neifs e foks, igo särväts, bi jipul smalik ävilof meköm magädi gudik.

No fagik de top, kö älödons, äbinon fot; äbeivabons bei fot at in vab maifik: mot, fat, yunans tel e pär flenas yunik. Ävälons topi maifik jönik ed äseidom okis su yeb us.

Fat äsumom fladi, äbreikom snili, ätirom koegabuoni se flad me koegitiret, ed äfulükom väretis. Ekö timül gretik lifü flad: alikan älöükon väreti oka, du fat äbenovipom päri yunik pötü matirajan.

Logods fredik kion! Äbinos gudik ad logön vini in värets, kels änidons in lit sola stralöl da fot.

„Gudö! Vob ola pefidunon,” äsagom melan flade vagik, ed äjedom oni love jot.

Lügiküno flad äfliton da lut ed äfalon, stunidot stunidotas, ini bluk mu smalik, kel äflumon da fot. Flad äfloton fasiliko su vefils sofik – äfloton ed ästebedon.

XII:95:2005

Nilo äseadoms hipuls smalik tel su jol bluka nabik. Pöpäskaroms. Sosus ilogoms fladi, ätiroms oni se vat ed äpoloms oni lomio.

Motül äneodof fladi nulik, bi blod bäldikün ämogolom melio ed ämutom kesumön fladi medina : konyak sa pits kodü stomagadols. Äjenädos fädo, das melan yunik at äbinom su naf ot as stiran telid obsik.

Naf ämosailon tü zädel sököl. No mutoy glömön, das atos äjenädos bü yels mödik. Naf vo äbinon naf gretik ed o! vio jönik älogoton sailölo vifo da vat!

Alan älediton de röletans e flens; äbinons smils e drens, e naf änepubon pianiko love horit.

Täv äprimon plöpo. Vien äbinon gönik, e pos muls anik naf äbinon milats liölas de lomän. E flad-li? Nu, no äkanon logön mödikosi, bi ästanon in top dagik. Konyak (sa pits) äbinon gutagik e päfidrinon, stomagadol u no, e bi flad ai fruton, nek ämojedon oni.

Ab ün del jeikik seimik, tep ärupädon süpo; vero äbinon letep. Sails pädasleitons, maats ätrovons, stiragub ädebreikon, e savabots pätroivons ini dilils. Levefs äjedons okis love däks e lodaspad nafa äbinon fulü vat. Fin änilikon.

Mu neläbiko stiran telid obsik älogom fädo fladi, äpenom su dil papüra „adyö!” rajanimatane oka, äjoikom oni ini flad ed ämojedom fladili loveboidio. Pos minuts anik naf it ästuron ed äsardon.

Flad äfloton su vat, su vefs nidöl. Ge e mo äfloton ko vien, ko bän e flud taida. Flad äspelon leziliko, das ek ötuvon

XII:96:2005

oki. Ästebedon ai...

Ed ün del seimik mel äjedon oni sui jol foginik. Jol äbinon jönik, sofik, e flad no päbreikon. Suno älükömom man; ätuvom fladi, älogom dili papüra, ed ägegolom lomio ko on. Ämaifükom fladi, ab liedo no äsevom püki peneda. Äjonon penedi mödikanes, ab neplöpo.

Poso flad älifädon lifi lügik. Dü yels mödik ästanon su cimamulür in бүр tuvana; täno dil papüra pämojedon. Dü yels mödik äblibon in ramar ko cans nejerik votik, fino in kav. Ed atos idulos dü yels teldeg – yels lunik teldeg.

Täno, süpo, mödikos äjenos tefü flad. Fino äkömon lü бүр grenitedana. Atan äfulükom fladi me gren ed äsedom oni, äs most nen völad, läne votik, e sosus ilükömon lü län et, äsevon, das äbinon län lönik, ed älielon spikön püki oka.

Mödikos äjenos us, e yels äpasetikons. Ab flad obsik äbinon nämik. Ün del seimik äjenos zäl dissilik us, ed äblinoy oni se disnufaspad, kö ibinon jünü, äveadoy kandeli ini flad, ed äpladoy oni flanü flads votik in kedet lunik. Ädabinons us mens mödik, id äkömof jipul smalik pigniga, kö on ibinon vinaflad. Ab no nog äbinof matan, ed älifof ko tiks oka in pasetüp.

Täno äkōmom gadan; äklinūkom fladi, ed äbinon soäs ün dels büik, ven äfulon me vin, ab anu zälinoganūkan ägivom oni bälunivaibane. Äfliton ini lut, i bälunivaiban, i ketävans ädrinons väreti fulik, e ko yö! lanälik äjedons fladi se bälunabäset.

Äfalon sui nuf domila in harat pöfik. Dilils gläta ärolons ve süt. Ab särvigil flada ädebreikon in dil bal, e läd

XII:97:2005

bäldik, kel älödof us, älasumof oni, äpolof oni, donadil löpo, ko koegabuon in bödacek as driniär pro kanair oka.

Neai äsevof, das äbinon särvigil flada *et!*

TÜ KRITID...

Göliko tü göd dela degkilid dekula, jiel „Lucia” kömof; jipul, labü herem lunik, blonik, kel padekon me linumastof, kobü järp* redik e ko kandel su kap. Po of kömons stimavomül e hipuls; jipuls me linumastof vietik peklotöl e nidüladek in herem, äsi hipuls me jits vietik peklotöl, labü häts lunik tipik e stels goldik su kap.

Kanitons eli „Lucia-kanit” benosevädik. Ini loms kömof el „Lucia,” galükof fatüli, kel cedidom ad slipön! Tü soar, el „Lucia” lofof glutavini lepitik (= Svedänapüko : glögg).

Ma kaled vönik, neit dela degkilid dekula binon neit lunikum yela. Id äbinon zäladel jisaludana Litaliyänik nemü : „Lucia.” In Litaliyän töbo zälizeloy jisaludani at ed el „Lucia” Svedänik labof nemömikosi kobädik ko jisaludan Litaliyänik.

Nem : „Lucia” dekömon de vöd latinik „lux,” kel sinifon liti, ed in Svedän zälizeloy eli „Lucia” as jireg lita, sümbol spela, das lit ogekömon lü län pos dag lunik nifüpa.

Do izälizeloy eli „Lucia” in tops semik in Vesüda-Svedän jü yels balmil veltum, te ünü yels balmil zültum ezälizeloy eli „Lucia” valemo da Svedän.

Anu dunoy atosi tio in loms, juls e klubs valöpo, in malädanöps ed in takädaloms pro bäldikans, e zif alik labon eli „Lucia” lönik.

(järp = sash, large ceinture à noeud; Schärpe; fajín; cintura)

XII:98:2005

SON DIGIK SVEDÄNA

Svedän labon datuvanis e nolavanis, kels esevädükons läni at da vol lölik.

Datuvots huela Alfred Nobel, kela veütikün äbinon dinamit, äliegükon omi levemo.

El Nobel pämotom in zif Stockholm de pals Svedänik. Pö bäldot lifayelas zül, äfeatävom ko famül oka lü zif St. Petersburg, kel äbinon cifazif Rusäna tü tim et.

Poso älödof in läns anik, ab ai älecedom oki as sifan vola. Neai äklemom netäti Svedänik, ed ätästumom in zif Paris tü yel 1895 medü Svedänapük.

Dil gretikün liega ätästumom ad Fünod; fieni de lemesed Fünoda at ävilom dilodön ini dilis leigik lul ad premön utane, kel ibenodistükon oki mödiküno tefü literat, füsüdav, kiemav, sanav e konömav.

El Nobel id äbinom fūnan püdi-prema. Atos jinos ba bisarik, bi dinamit pegebon mödo in komips, ab el Nobel ävilom püdi su tal.

Gönäd püdi-prema jenon in Norgän, ab gönäd premas votik jenon in zif Stockholm tü del degid dekula yela alik komü pär regik.

DÖ FIDÄDS DIFIK

Hipul, kel fidom te podis,

Sagom: „Dabinons ga trodis!”

Bi fōvom ga biti,
No labom pōtiti,
E hipul no sufom ga dodis!

Flen oba no plidom gaduti;
E matan no plidof ga guti
Pōtetilas loetik.
Ekō sākāda fe kik!
Fifidons pōtetis, gaduti!

XII:99:2005

[*primot*] ākipom safaferi nilū mud soldata.
Sumōlo kōnādi, soldat ālākom oni, ed āmorōnom vifiko.

E FINO, COG DE HIEL JOHN REDGWELL:

Ven logob vōdemi Volapükik, senob alna desiri ad remōn poszibi :
„Müller!”

XII:90:2005

BÖDS – FLENS VOIK

(Fa hiel John Redgwell)

Sagoy, das flen gudikün mana binon dog. No baicedob. Cedū ob, flens gudikün menas binons böds. Geboy notodoti „Bödabreinan” ad sinifōn diotani. Jenōfo böds vo no binons diotafs! Kanonli-la diotaf, samo, flitōn de Frikop lū Linglän nen kompad?

Böds memosevons menis, kels givons ones nulūdoti. Ven jūpoy in gad florūpo redablōts kōmons ad sukōn tailavumis e nāsākis. Nifūpo böds valasotik kōmons ini gads menas, kels lāgons nōtis in bims oksik u jedons bodabrekūlis sui yeb. Binos ai blesir gretik ad lūlogōn onis, sevōlo, das eyufoy onis.

Ven ālōdob in dom labū gad, merul āpubon ti alna ven āstepob ini gad. Ājinon sagōn: „Ojūpoli pro ob, ud ogivol-li obe bodabrekūlis? Pos dead fata obik, āmutob fealotādōn ini lödatead. Āsenob vemo defī merula – flenūl obik.

Kodū atos ādagetob vefapapagili nemū „Beauty” (Jōnikūl). Vefapapagil at ābinom flen vemo gudik dū yels jōl, ed ābinob vemo glumālik ven ādeadom. Ven jiflen oba – jimatan anuik oba – ākōmof balidna lū lödatead obik, „Beauty” sunādo āvedom i flenūl ofa. „Beauty” ādeadom ünū yel 1987. Sis tim et ai elabobs vefapapagilis.

XII:100:2005

Ünū yels 1990-id ālabobs vefapapagilis kil, kelas nems ābinons : „Plum-Pudding,” „Apple-Pie” e „Bluey.” („Plum-Pudding” binon poszib, kel ninādon flukis pesigükōl; „Apple-Pie” binon „Podabastet” e „Bluey” binon „Blōvikūl”). Hiel „Plum-Pudding” (u brefiko : „Plummy”) ālifom dū yels deg kil!

Bo esmililol demū nems omas. Klu, ekō nems vefapapagilas anuik obas: „Cheesecake,” („Fromadakek kokotik) e „Teacake,” („Bodakek”), kel labom stenis su cūg oka, kels logodons ās bāls pesigükōl in bodakek!

Ven klinūkob ceki vefapapagilas, jedob sidajalis ini yad, bi binons sids vū ons. Pijuns e spārs kōmons ini yad ad fidōn onis. Dū muls nifūpik, mevs seadons su nufs domas visoik. Jedob bodabrekūlis sui yeb fo lödatead obsik pro ons. Mevs at memosevons obi, e sevons, das nulūdob onis. Ven segolob se lödatead, zūflitons sus kap obik luvokādōlo āsif ad sagōn: „Labol-li nulūdoti pro obs?” Gespikob ones, sagōlo: „Onulūdob olis ven ogekōmob de zif.” Ye egekōmōlo de zif, büā

nulüdob mevis, glidob vefapapagilis obsik. Gesag omas binädon me yäl fredik kobü tov flitämas omsik. Böds vo binons flens gudik!

O reidans löfik, ven ologos redablötis su kritidakads, no glömsös ad nulüdön bödis, bi binons flens obsik!

VILOB SPODÖN – VOLAPÜKO!

Flen nulik Volapüka, kel elautom lartügi pro gasedil obas – vilom spodön Volapüko ad lärnön plu dub geb mödikum püka. Ladet oma binon:

Robert Pontnau,
6 rue du Ségala,
F-31180 – CASTELMAUROU,
Fransän.

I dalabom ladeti bevüresodik, sevabo: naupontr@aol.com

LISED LAUTANAS E TRADUTANAS MATERAS VOLAPÜKIK.

Acciai Massimo	12
Bishop Brian R.	11
Midgley Ralph	4, 8, 11, 12, 12, 16, 16, 21, 26, 26, 31, 31, 35, 35, 39, 39, 44, 44, 49, 53, 57, 61, 63
Pilgrim Adrian	22
Pontnau Robert	62
Redgwell John	9, 29, 34, 42, 49, 56, 58, 59, 66

LISED LAUTANAS VÖDEMAS PETRADUTÖL.

Andersen Hans Christian	58, 63
Edison Thomas Alva	56
Emerson Ralph Waldo	54
Foubert E. F.	27
France Anatole	24
Gladilin A.	37
Jerome K. Jerome	32
Kyson Jr. Harleigh	27
Neerbek Hans	36
Priest Ivy Baker	56
Reeve Wilfred E.	18
Zetterström Hasse	54